

Financial Competencies Framework

กรอบสมรรถนะทางการเงิน พร้อมทักษะการเงินดิจิทัล และทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน **กลุ่มเด็กและเยาวชน**

Presented To
Capital Market Development Fund

Presented By
Fiscal Policy Research Institute

กลุ่มเด็กและเยาวชน

กลุ่มที่ 1A เด็กและเยาวชน (ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น)

I. การใช้งานกรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน

กรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนถูกออกแบบมาเพื่อใช้ในการชี้แนะสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชน ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในอนาคตโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมพร้อมสู่การทำงาน ในขณะเดียวกันก็จะมีกำหนดกรอบสำหรับทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนซึ่งจะมีบทบาทต่อภาคเงินของไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ

กรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะทางการเงินเพื่อความยั่งยืนได้ถูกออกแบบให้มีความยืดหยุ่นในการใช้งาน สามารถเลือกใช้งานสมรรถนะทางการเงินอย่างเดียว หรือเลือกใช้ทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะทางการเงินเพื่อความยั่งยืนเพียง 2 กลุ่มก็ได้ สำหรับการเปรียบเทียบสมรรถนะทางการเงินกับประเทศต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาให้กรอบสมรรถนะทางการเงินเหมือนกับกรอบของ INFE-OECD ที่มีการแบ่งสมรรถนะออกเป็นเนื้อหา 4 ด้าน ในเนื้อหาแต่ละด้านจะมีหัวข้อหลายหัวข้อ และในแต่ละหัวข้อจะมีสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกัน

นอกจากนี้ยังการแบ่งสมรรถนะทางการเงินออกเป็นมิติของขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางการเงินจริง ซึ่งจะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ความรู้ (Knowledge) ความคิด (Attitude) และพฤติกรรม (Behavior) ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นของการมีความรู้ทางการเงิน การมีความคิดที่จะนำความรู้ไปใช้ และการลงมือปฏิบัติจริงจนกลายเป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงทางการเงิน ในขณะที่ทักษะทางการเงินจะมีการแบ่งกลุ่มในระดับเนื้อหาเพิ่มอีก 3 ด้านคือ ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล ความปลอดภัย และการแก้ปัญหา เพื่อให้สามารถใช้อุปกรณ์และเครื่องมือดิจิทัลสำหรับใช้บริการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

ส่วนที่เหลือของกรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะทางการเงินดิจิทัลและการเงินเพื่อความยั่งยืนฉบับนี้จะแบ่งตามหัวข้อดังนี้ ส่วนที่สองจะเป็นนิยามกลุ่มเป้าหมาย ส่วนที่ 3 จะเป็นภาพรวมของสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มนี้ ในขณะที่ ส่วนที่ 4 ส่วนที่ 5 และส่วนที่ 6 เป็นสาระสำคัญของสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชน ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ทักษะการเงินดิจิทัล และทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน ตามลำดับ ส่วนสุดท้ายจะเป็นรายละเอียดของสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินที่ยั่งยืนสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชน ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น

II. นิยามกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย

- เด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกิน 7 ปี แต่ไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์
- เยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกิน 14 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์

เด็กและเยาวชน ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น จะครอบคลุมบุคคลที่มีอายุ 7 ปี ไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา ป.1 – ป. 6 และมัธยมศึกษาในระดับ ม. 1 - ม.3

III. ภาพรวม

เด็กและเยาวชน ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นกลุ่มที่ต้องได้รับการปลูกฝังความรู้ และทัศนคติที่ดีที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางการเงิน การเงินดิจิทัล และการเงินเพื่อความยั่งยืนตั้งแต่ต้น กลุ่มนี้จะยังไม่มีความสามารถในการสร้างรายได้ และยังต้องพึ่งพาครอบครัว ดังนั้น จึงยังไม่มีค่าใช้จ่ายที่เป็นก้อนใหญ่ และมีโอกาสที่ก่อหนี้สินน้อยเนื่องจากไม่สามารถทำธุรกรรมต่าง ๆ ได้เอง และไม่มีภาระความรับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายหลักของครอบครัว แม้ว่าจะมีประสบการณ์ทางด้านการเงินและการทำงานน้อยกว่ากลุ่มอื่น แต่จะมีความคุ้นเคยกับเทคโนโลยีและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ได้ง่ายและรวดเร็ว และส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่าย ดังนั้น การสร้างสมรรถนะทางการเงินพื้นฐานเพื่อให้มีความรู้และทัศนคติที่ดีจะนำไปสู่พฤติกรรมทางการเงินที่ช่วยเด็กและเยาวชนเหล่านี้ มีความมั่นคงทางการเงินตลอดช่วงอายุที่เหมาะสมต่อไปได้

โดยสรุป สามารถแสดงสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะทางการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชน ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นได้ดังนี้¹

สมรรถนะทางการเงิน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 เงิน (Money)	FK1 FK2 FK3 FK4 FK5 FK6 FK7 FK8 FK9 FK11 FK12 FK13 FK14 FK18 FK474 FK476	FA1 FA2 FA3 FA4 FA5 FA6 FA8 FA9	FB1 FB3 FB5 FB300 FB301 FB306
	1.2 รายได้ (Income)	FK19 FK20 FK21 FK22	FA12	FB6 FB7 FB8 FB17

¹ หมายเหตุ:

FK = ความรู้ทางการเงิน FA = ความคิดทางการเงิน FB = พฤติกรรมทางการเงิน

DFK = ความรู้ทางการเงินดิจิทัล DFA = ความคิดทางการเงินดิจิทัล DFB = พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล

SFK = ความรู้ทางการเงินเพื่อความยั่งยืน SFA = ความคิดทางการเงินเพื่อความยั่งยืน SFB = พฤติกรรมทางการเงินเพื่อความยั่งยืน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
		FK24 FK25		
	1.3 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK34 FK35 FK36 FK37 FK38 FK39 FK40 FK41 FK44 FK45 FK47 FK48 FK50 FK51 FK56 FK57 FK475	FA17 FA18 FA19 FA20 FA21 FA22 FA23 FA24 FA25 FA27 FA28 FA31 FA32 FA33	FB20 FB21 FB22 FB23 FB25 FB27 FB30 FB31 FB37 FB275 FB283 FB302
	1.4 ราคา (Price)	FK65 FK66 FK67 FK68 FK70	FA34	FB40
	1.5 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK74		
2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)	2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)	FK92 FK93 FK96 FK97 FK98 FK101	FA40 FA45 FA47	FB55 FB56 FB57 FB58 FB59 FB61
	2.2 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)	FK106 FK107 FK108 FK109 FK114 FK115 FK117 FK120	FA51 FA52 FA53 FA54	FB70 FB71 FB72 FB73 FB74 FB75 FB77 FB86 FB293 FB303
	2.3 การออม (Saving)	FK123 FK124 FK125 FK126 FK127 FK128 FK129 FK130 FK131 FK133 FK134 FK135 FK141 FK148 FK419	FA63 FA64 FA65 FA66 FA67 FA68 FA70 FA73 FA74 FA75	FB91 FB92 FB93 FB94 FB95 FB97 FB103 FB104 FB108 FB110 FB284
	2.4 การลงทุน (Investing)	FK412 FK420 FK477	FA76	FB295
	2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)	FK174 FK175 FK182	FA87 FA88 FA89	FB127 FB129 FB134 FB304
	2.6 สินเชื่อ (Credit)	FK198 FK199	FA98	FB147 FB148

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
		FK205		
3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)	3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK263		
	3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial safety nets and insurance)	FK275 FK276 FK277 FK278 FK472 FK473		FB181 FB182
4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK317 FK320	FA128 FA134 FA135 FA136 FA137	FB203 FB204 FB205 FB206 FB305
	4.2 การกำกับดูแลและการคุ้มครองผู้บริโภค (Regulation and Consumer Protection)	FK308 FK312		
	4.3 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)	FK330 FK331 FK332 FK333 FK337 FK423	FA145 FA146	FB221
	4.4 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK339 FK340 FK341 FK343		
	4.5 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection)	FK356 FK357		
	4.6 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK362 FK363 FK364 FK365 FK366 FK367 FK368 FK369	FA161 FA162 FA164 FA180	FB245 FB246 FB247 FB286
	4.7 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK374 FK375 FK376 FK377 FK378 FK415	FA169	

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	4.8 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK416		FB262 FB281
	4.9 สื่อและการโฆษณา (Advertising)		FA172	

ทักษะการเงินดิจิทัล

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 เงิน (Money)	FK8 FK476	FA9	FB3 FB306
	1.2 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK56	FA22 FA28 FA33	FB283
2. การวางแผนการเงิน (Planning and managing finances)	2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)			FB61
	2.2 การออม (Saving)	FK419		FB284
	2.3 การลงทุน (Investing)	FK420		
3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)	3.1การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK263		
4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)	FK423		
	4.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection)	FK356		
	4.3 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK367 FK368	FA164 FA180	FB286
5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)	5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data,	DFK1 DFK2 DFK3		DFB1 DFB2

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	Information and Digital Content)			
	5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหา ดิจิทัล (Evaluating Data Information and Digital Content)	DFK4 DFK5 DFK6	DFA1	DFB3
6. ความปลอดภัย (Safety)	6.1 การคุ้มครอง อุปกรณ์ (Protecting Devices)	DFK7 DFK8 DFK9 DFK10	DFA2 DFA3	DFB5 DFB7
	6.2 การคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคลและความ เป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)	DFK11	DFA4	DFB8 DFB9
7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)	7.1 การแก้ไขปัญหา ทางด้านเทคนิค (Solving Technical Problems)	DFK12 DFK13		
	7.2 การระบุความ ต้องการและการใช้ เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)	DFK14	DFA5 DFA6	DFB10

ทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	SFK1		FB275 SFB1 SFB2
2. การวางแผนการเงิน (Planning and managing finances)	2.1 การลงทุน (Investing)	FK412		
	2.2 สินเชื่อ (Credit)			SFB4
3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)	3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	SFK3 SFK4		
	3.2 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	SFK5 SFK6		
4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	SFK7 SFK8	SFA2	
	4.2 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	SFK9		
	4.3 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK415		
	4.4 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK416 SFK10 SFK11 SFK12		FB281

IV. สมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชน (ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น)

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

1.1 เงิน (Money)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการรู้จักรูปแบบของเงิน ที่มีมูลค่าและสามารถใช้ในการซื้อขาย แลกเปลี่ยน เก็บรักษามูลค่า เปลี่ยนมือ หรือทำธุรกรรมอื่น ๆ ได้ตามกฎหมาย ซึ่งควรรู้มูลค่าของเงินและหน้าที่ของเงินที่ใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน (ซื้อ) สิ่งของ การรู้ว่าเงินมีใช้ได้อย่างจำกัด รู้จักบริการทางการเงินรูปแบบต่าง ๆ การปลูกฝังแนวความคิดที่เกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญการใช้จ่าย การส่งเสริมให้มีทัศนคติและการปฏิบัติตัวเมื่อพบธนบัตรปลอม สามารถพิจารณาข้อดีข้อเสียของการทำธุรกรรมทางการเงินแต่ละแบบ และสามารถเปิดบัญชีและใช้บริการทางการเงินได้ด้วยตนเอง

1.2 รายได้ (Income)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการรู้แหล่งที่มาของสิ่งของและรายได้ มีความเข้าใจต่องานและอาชีพ รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อรายได้ ควรรู้สิ่งของที่มีมาจากเงินที่ได้จากการทำงานของผู้ปกครอง รู้จักแหล่งที่มาของรายได้ที่แตกต่างกัน แต่ละอาชีพต้องการทักษะและความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกัน แต่ละอาชีพส่งผลต่อรายได้และประเภทของรายได้ (เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ดอกเบี้ย) รวมถึงปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อรายได้ที่นำไปสู่ความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี เช่น ระดับการศึกษา และรู้ว่าไม่ควรใช้จ่ายเกินรายได้ นอกจากนี้ยังควรปลูกฝังการยอมรับว่าทางเลือกอาชีพและวิถีการใช้ชีวิตส่วนตัวส่งผลกระทบต่อทางการเงิน ควรจัดสรรรายได้ที่เหมาะสม ใช้เงินอย่างชาญฉลาด เช่น ซื้อของที่มีคุณภาพและใช้งานได้นาน

1.3 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานเกี่ยวกับการใช้เงิน การซื้อสินค้าและบริการ วิธีการชำระเงิน สิทธิผู้บริโภคและการตรวจสอบ การมีทัศนคติการจัดการเงิน ควรเข้าใจการใช้เงินในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ รู้ความแตกต่างระหว่างการให้ การยืม และการแลกเปลี่ยน สามารถคำนวณราคารวมและราคาต่อหน่วย เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของช่องทางการซื้อต่าง ๆ ความสามารถในการประเมินการจ่ายก่อนตัดสินใจซื้อ ควรเข้าใจวิธีการชำระเงินแบบต่าง ๆ และข้อดีข้อเสียของแต่ละวิธี รู้จักเทคโนโลยีการชำระเงินสมัยใหม่ เช่น e-banking, e-money ควรรู้ถึงสิทธิผู้บริโภค โดยเฉพาะในการซื้อออนไลน์ ตรวจสอบความถูกต้องของใบเสร็จและการชำระเงิน มั่นใจในการหักทวงเมื่อพบความผิดพลาด ระมัดระวังในการใช้จ่าย และกล้าปฏิเสธการซื้อที่ไม่จำเป็น เปรียบเทียบราคาและหาข้อมูลก่อนตัดสินใจซื้อ รวมถึงการพิจารณาปัจจัยที่นอกเหนือจากราคาในการเลือกซื้อสินค้าและอ่านเงื่อนไขก่อนการซื้อ

1.4 ราคา (Price)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการเข้าใจกลไกราคา การคำนวณราคาที่แท้จริง และการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเป็นผู้บริโภคที่ฉลาด เช่น การคำนวณส่วนลดและการต่อรองราคา นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่าราคาไม่ได้คงที่เสมอไป แต่ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ควรต้องมีความเข้าใจเรื่องราคาสินค้า ทักษะการคำนวณราคา ปัจจัยที่มีผลต่อราคา ความเข้าใจเรื่องราคาที่แสดง และทักษะการต่อรองราคาอย่างสมเหตุสมผล

1.5 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการรู้ความหมายของข้อมูลทางการเงินที่สำคัญในเอกสารทางการเงิน

2. การวางแผนการเงิน (Planning and managing finances)

2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

การวางแผนการเงินเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินได้ ในการจัดการการเงิน การวางแผนการเงิน การทำงบประมาณ การออม รวมถึงการติดตามและบันทึกรายรับรายจ่าย ควรต้องรู้วิธีจัดสรรเงิน (เช่น ค่าขนม) สำหรับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มีความสามารถแยกแยะระหว่างความจำเป็นและความต้องการ ให้ความสำคัญกับรายจ่ายจำเป็นมากกว่ารายจ่ายไม่จำเป็น เข้าใจถึงประโยชน์ของการวางแผนการเงิน และการจัดทำงบประมาณ รู้วิธีตั้งเป้าหมายทางการเงินและวางแผนเพื่อบรรลุเป้าหมาย เข้าใจความสำคัญของการวางแผนการเงินตั้งแต่เริ่มต้น รู้ความหมายและวิธีการจัดทำงบประมาณ มีการให้ความสำคัญกับการทำงบประมาณสำหรับการออมเพื่อฉุกเฉินและเป้าหมายในอนาคต มีการจัดสรรเงินเพื่อการออมตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ควรเชื่อว่าการใส่ใจรายรับ รายจ่าย และการออมจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางการเงิน รวมถึงรู้วิธีติดตามสถานะการเงินของตนเอง และมีการจดบันทึกการใช้จ่ายรายสัปดาห์อย่างสม่ำเสมอ

2.2 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยในการจัดการรายรับและรายจ่ายเพื่อให้สามารถประเมินรายได้สุทธิ (หลังหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดได้) และเทียบกับเป้าหมายทางการเงินที่วางไว้ต่อไป ทำให้มีความเข้าใจเรื่องรายจ่าย การจัดการกับรายจ่าย การวางแผนการเงิน การติดตามการใช้จ่ายและบันทึก โดยควรรู้ความแตกต่างระหว่าง "ความจำเป็น" และ "ความต้องการ" แยกแยะ "รายจ่ายจำเป็น" และ "รายจ่ายไม่จำเป็น" มีความตระหนักว่าความจำเป็นและความต้องการแต่ละคนแตกต่างกัน มีการจัดลำดับความสำคัญของรายจ่ายอย่างมีเหตุผล รู้วิธีประหยัดเงินในการซื้อของ เช่น ต่อรองราคา ซื้อตอนลดราคา การใช้จ่ายน้อยกว่าเงินที่มีอยู่ มีความเข้าใจผลกระทบของปัจจัยต่าง ๆ ต่อยารับ-รายจ่าย รู้ถึงทางเลือกในการจ่าย เช่น ใช้เงินออมหรือเงินกู้ยืม มีการวางแผนสำหรับรายจ่ายในอนาคตอันใกล้ ควรให้ความสำคัญกับการติดตามการใช้จ่ายอย่างสม่ำเสมอ มีการจดบันทึกรายรับรายจ่าย รวมถึงการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลในการจัดทำรายรับรายจ่าย มีความรับผิดชอบในการจัดการการเงินของตนเอง และความมั่นใจในการบริหารค่าใช้จ่ายและเงินออม และมีการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 การออม (Saving)

เป็นสมรรถนะที่สำคัญที่ควรต้องมี การออมจะเป็นการนำรายได้ปัจจุบันเพื่อนำไปใช้ในอนาคตหรือเพื่อนำไปลงทุนต่อยอด จะต้องมีการจัดเก็บและรักษาเงินออม ประโยชน์ของเงินออม วิธีในการออม มีความตระหนักในการออม การตั้งเป้าหมายและแผน ควรรู้จักวิธีการเก็บรักษาเงินและสิ่งของมีค่า เช่น ของเล่น ของมีค่า เงินออม เป็นต้น มีความเข้าใจว่าการออมเงินเป็นการเก็บไว้ใช้ในอนาคต ไม่จำเป็นต้องใช้เงินทั้งหมดทันที รู้วิธีการออมเงินเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงินระยะสั้นและยาว และจัดทำแผนการออมที่มีประสิทธิภาพ เข้าใจว่าการออมเงินเป็นเรื่องจำเป็นเมื่อต้องการซื้อสินค้าที่มีราคาสูง และเป็นวินัยทางการเงินที่ต้องปฏิบัติ มีความตระหนักถึงประโยชน์ของการเริ่มออมเร็ว และการออมเงินอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมีเงินออมเพื่อฉุกเฉิน รู้วิธีการออมเงินในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ฝากเงินกับผู้ปกครอง หยอดเงินในกระปุก เก็บเงินในบัญชีเงินฝาก และเข้าใจถึงผลิตภัณฑ์ออมเงินเบื้องต้น สามารถอธิบายได้ว่าดอกเบี้ยเงินฝากมาจากไหน และรู้ว่าการออมเงินในบัญชีเงินฝากจะได้รับดอกเบี้ย รวมถึงมีความตระหนักถึงเครื่องมือดิจิทัลเพื่อการออมที่เชื่อถือได้

2.4 การลงทุน (Investing)

ควรมุ่งเน้นสมรรถนะที่เป็นการปูพื้นฐานให้มีความรู้ความเข้าใจการลงทุน เพราะในกลุ่มนี้ยังไม่สามารถที่จะลงทุนได้ มีความรู้ว่าการตระหนักดีว่าการลงทุนบางอย่างอาจมีด้านความยั่งยืนได้ มีความเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการทำให้การลงทุนเป็นการเล่นแบบ (Gamification) เพื่อจูงใจให้ลงทุนและผลกระทบต่อการตัดสินใจลงทุนและผลกระทบต่อการตัดสินใจลงทุน ความรู้เกี่ยวกับดอกเบี้ย ภาษี จากการลงทุน มีการปลูกฝังให้มีแรงจูงใจที่จะรอ หากรู้ว่าในอนาคตจะได้ผลตอบแทนเพิ่มขึ้น และส่งเสริมให้สามารถลงทุนตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง

2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)

เนื่องจากกลุ่มเด็กและเยาวชนยังไม่มีความสามารถในการหารายได้ สมรรถนะกลุ่มนี้ จึงมุ่งเน้นให้วิธีติดตามและดูแลสิ่งของต่าง ๆ ที่เก็บไว้ในอนาคต เห็นถึงความสำคัญของการบริหารแผนการเงิน เช่น ติดตามเงินที่ฝากไว้กับคุณครู รู้วิธีตั้งเป้าหมายทางการเงินเบื้องต้น เช่น เก็บเงินซื้อขนม เครื่องเล่นเกม และรู้ว่าอาจต้องปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินการตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้บรรลุแผนระยะยาว นอกจากนี้ ควรปลูกฝังให้รู้สึกถึงความสำเร็จเมื่อได้รับคำชมเชยถึงความพยายาม ให้มีแรงจูงใจที่จัดการสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ชีวิตมีความสุข และมีความมั่นใจที่จะวางแผนล่วงหน้า (หลายเดือน) เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ ควรส่งเสริมให้มีการตั้งเป้าหมายทางการเงินที่ดี (SMART) สามารถวางแผนชีวิตระยะยาว โดยคำนึงถึงนัยสำคัญทางการเงินได้ เช่น การเลือกสาขาวิชาในการศึกษาต่อจะส่งผลต่ออาชีพและรายได้ในอนาคต และสามารถอธิบายประโยชน์ของการออมอย่างสม่ำเสมอในระยะยาวได้ เช่น การออมเพื่อฉุกเฉินเป็นต้นทุนสำหรับการใช้ชีวิตในอนาคต

2.6 สินเชื่อ (Credit)

กลุ่มเด็กและเยาวชนยังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมียืมสินเชื่อ จึงควรมุ่งเน้นพื้นฐานเพื่อให้มีความเข้าใจสินเชื่อ ซึ่งจะเป็นสมรรถนะที่รู้ว่าเมื่อยืมหรือกู้ จะต้องจ่ายคืนตามที่ตกลงไว้ รู้ว่าทำไมต้องยืมหรือกู้ และรู้ถึงผลที่จะตามมา เช่น ต้องชำระคืน ต้องจ่ายดอกเบี้ย ถ้าไม่จ่ายอาจถูกติดตามทวงถามหนี้ และรู้ผลเสียของการมีหนี้มากเกินไป ควรปลูกฝังให้มีทัศนคติว่าหากก่อนนี้แล้วต้องชำระหนี้คืน และส่งเสริมให้มีพฤติกรรมเมื่อรับ แบ่งปัน ยืม และแลกเปลี่ยนเงินหรือสิ่งของ ควรแจ้งผู้ปกครองด้วย และควรยืมเงินเมื่อสามารถชำระคืนได้เท่านั้น

2.7 การบริหารหนี้ (Debt and Debt Management)

กลุ่มเด็กและเยาวชนยังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมียืมสินเชื่อ จึงควรมุ่งเน้นพื้นฐานเพื่อให้มีความเข้าใจและสามารถใช้ในการจัดการหนี้สินตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)

3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)

สมรรถนะด้านนี้จะช่วยให้สามารถเข้าใจความเสี่ยงที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการตามแผนทางเงินระยะยาว ควรรู้ถึงความตระหนักถึงความเสี่ยงเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินดิจิทัล เช่น โมบายแบงก์กิ้ง (Mobile Banking) การลงทุน

3.3 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)

สมรรถนะทางด้านนี้จะเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงทางการเงิน และการใช้ประกันภัยเป็นเครื่องมือในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงที่อาจจะมีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน ควรรู้วิธีดูแลตนเอง เช่น เดินอย่างระมัดระวังไม่ให้หกล้ม ไม่วิ่งไปที่ถนน ไม่เล่นขณะกินเพื่อไม่ให้อาหารติดคอ รู้จักวิธีดูแลเงินหรือสิ่งของของตนเอง รู้ว่าอาจมีสถานการณ์ที่ส่งผลให้เงินที่มีอยู่หมดไปหรือลดลงได้ รู้ว่าการซื้อของออนไลน์อาจมีความเสี่ยง มีความรู้เกี่ยวกับการประกันภัย ประกันชีวิต และมีความรู้เกี่ยวกับการปกป้องและความเสี่ยง (Protection and Risk) ครอบคลุมการบริหารความเป็นไปได้ของการสูญเสียทางการเงิน และควรส่งเสริมให้สามารถดูแลของใช้ของตนเอง รวมถึงดูแลเงินและของมีค่า เพื่อป้องกันการสูญหาย

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)

เป็นสมรรถนะที่สำคัญสำหรับการเพิ่มความรู้และทักษะทางการเงินทั้งในฐานะผู้ที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมและในฐานะผู้ให้คำแนะนำทางการเงินกับผู้อื่น ควรรู้แหล่งในการหาข้อมูลเกี่ยวกับบริการทางการเงิน รู้ความสำคัญของการมีความรู้ทางการเงินที่จะช่วยให้มีความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี ควรปลูกฝังทัศนคติว่าควรขอคำแนะนำทางการเงินเมื่อต้องการ ควรยอมรับว่าการเรียนรู้ความรู้ทางการเงินเพิ่มเติมจะช่วยให้สามารถตัดสินใจทางการเงินดีขึ้น มีทัศนคติว่าคำแนะนำทางการเงินเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ มีทัศนคติว่าความรู้ทางการเงินเป็นสิ่งที่ทุกคนควรมี และมีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ความรู้การเงินอย่างสม่ำเสมอ

ทั้งนี้ ควรส่งเสริมให้มีการปรึกษาผู้ปกครองเมื่อต้องการใช้เงิน เช่น ซื้อสิ่งของ สามารถเปิดเผยเรื่องการใช้เงินกับผู้ปกครอง สามารถขอคำปรึกษาเรื่องเงินกับครอบครัวและบุคคลที่ไว้ใจได้ สามารถขอความช่วยเหลือหรือคำแนะนำ เมื่อเจอปัญหาทางการเงิน และสามารถแก้ปัญหาและการเข้าถึงข้อมูลด้านการเงิน

4.2 การกำกับดูแลและการคุ้มครองผู้บริโภค (Regulation and Consumer Protection)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจถึงการกำกับดูแลและการคุ้มครองผู้บริโภคที่ใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน สมรรถนะที่ควรรู้ ต้องรู้ว่าการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน จะคุ้มครองสินค้าและบริการทั้งแบบ online และ offline และรู้จักผู้ให้บริการทางการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับของหน่วยงานกำกับดูแลและธุรกิจนอก

4.3 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ในการใช้บริการทางการเงิน การเคารพสิทธิในทรัพย์สิน มารยาทในการรับ ยืม หรือแลกเปลี่ยนสิ่งของ ความระมัดระวังในเรื่องการเงิน การตัดสินใจซื้อและระมัดระวังในการรับข้อเสนอ โดยควรต้องเข้าใจว่าของแต่ละอย่างมีเจ้าของ ควรเคารพความเป็นเจ้าของในของใช้ส่วนตัวของผู้อื่น และแจ้งเจ้าของและขออนุญาตก่อนนำของผู้อื่นไปใช้ ต้องมีการขอบคุณเมื่อได้รับสิ่งของ ตระหนักถึงความสำคัญของการตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับเงิน เช่น เงินทอน ใบเสร็จ มีความมั่นใจที่จะทักท้วงเพื่อรักษาสิทธิของตนเอง เช่น เมื่อได้รับเงินทอนไม่ครบ รู้วิธีหาข้อมูลก่อนซื้อของที่ยากได้ ควรเข้าใจผลที่อาจเกิดขึ้นหรือเงื่อนไขในการรับ "ข้อเสนอฟรี" และตระหนักว่าอาจต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อรับของแจก ตระหนักถึงแนวคิดเรื่องการขโมยข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลควรได้รับการปกป้อง และผลกระทบที่เกิดจากการละเลย

4.4 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)

สมรรถนะนี้ช่วยให้สามารถใช้ประโยชน์จากบริการทางการเงินได้มากที่สุด โดยจะต้องเข้าใจบทบาทของธนาคารและประเภทบัญชีเงินฝากเบื้องต้น ควรรู้ว่ามีบริการทางการเงินออนไลน์หลากหลายประเภท รู้ว่ามีผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่หลากหลาย รวมถึงผลิตภัณฑ์ในรูปแบบดิจิทัล และสามารถเลือกใช้บริการทางการเงินได้จากผู้ให้บริการหลายแห่ง และรู้ว่าผู้ให้บริการทางการเงินทำธุรกิจเพื่อแสวงหากำไร

4.5 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection)

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กลุ่มเด็กและเยาวชนควรเข้าใจถึงความสำคัญของข้อมูลส่วนบุคคล ควรระมัดระวังในการให้ข้อมูลส่วนตัวกับผู้อื่น มีความเข้าใจความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลทางการเงินออนไลน์

4.6 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)

ปัจจุบันการหลอกลวงทางการเงินเพิ่มมากขึ้น เด็กและเยาวชนควรต้องมีภูมิคุ้มกันตนเองมากขึ้น ซึ่งต้องรู้วิธีระบุประเภทของภัยทางการเงินที่พบเห็นบ่อย เช่น แชร์ลูกโซ่ แกดคอลเซนเตอร์ รู้วิธีหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่อาจเป็นการหลอกลวง ควรรู้ว่าไม่ควรเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลบนช่องทางออนไลน์ และรู้วิธีรักษาความปลอดภัยในการใช้บริการทางการเงิน เช่น การรักษารหัสผ่าน (PIN numbers) รู้รูปแบบ ลักษณะ และข้อสังเกตของภัยทางการเงิน รวมถึงวิธีการป้องกันตนเองจากภัยทางการเงิน ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงเมื่อใช้งานระบบดิจิทัล เช่น ภัยไซเบอร์ ฟิชซิง เข้าใจความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่าน รวมถึงการยืนยันตัวตนก่อนทำธุรกรรมจ่ายเงินหรือโอนเงินช่วยป้องกันภัยทางการเงิน มีความตระหนักรู้ว่าการทำธุรกรรมทางการเงินที่ปลอดภัยเป็นความรับผิดชอบของตนเอง เช่น การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลทางการเงิน รู้ถึงผลกระทบทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นหากตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ ควรส่งเสริมให้สามารถทำธุรกรรมทางการเงินที่ปลอดภัย เพื่อลดความเสี่ยงจากมิจฉาชีพ รวมถึงสามารถปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงิน

4.7 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)

กลุ่มเด็กและเยาวชน ควรมีความรู้พื้นฐานเพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับภาษีเบื้องต้น สวัสดิการจากภาครัฐ ควรรู้ว่าการเก็บภาษีเป็นการจ่ายเงินให้กับภาครัฐ เพื่อนำไปใช้พัฒนาประเทศ เช่น การพัฒนาสาธารณูปโภค การมีสวัสดิการจากภาครัฐ ควรมีความรู้พื้นฐานเรื่องภาษี เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีมูลค่าเพิ่ม มีความเข้าใจข้อมูลเบื้องต้นของภาษีระดับท้องถิ่น เช่น ภาษีโรงเรียนและที่ดิน ภาษีป้าย และภาษีระดับประเทศ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ควรเข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบายของภาครัฐ ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจใช้จ่ายและการออมเงินส่วนบุคคลและครัวเรือน เช่น การเปลี่ยนแปลงอัตราภาษี การเปลี่ยนแปลงสวัสดิการภาครัฐ เข้าใจถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นหากไม่ชำระภาษี เข้าใจว่าทำไมรัฐจึงเก็บภาษี (เช่น เพื่อใช้จ่ายกับบริการสาธารณะ เช่น ด้านสุขภาพและการศึกษา เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน เพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อม และอำนวยความสะดวกในการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น) และปลูกฝังให้มีความตระหนักถึงความสำคัญในการเสียภาษี

4.8 ปัจจัยภายนอก (External Influences)

ปัจจัยภายนอกเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ แต่สามารถบริหารจัดการการเงินเพื่อลดความเสี่ยงและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้ ควรมีความตระหนักดีว่าการตัดสินใจทางการเงินส่วนบุคคลมีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมให้สามารถวางแผนการเงินในระยะกลางและระยะยาว เพื่อให้มั่นใจว่าแผนนั้นมีความยืดหยุ่น รวมถึงพิจารณาว่าการพิจารณาด้านสิ่งแวดล้อมหรือสังคมอาจส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทางการเงินส่วนบุคคลของตนอย่างไร (เช่น ต้นทุนของผลิตภัณฑ์ออร์แกนิก การลดของเสีย ฯลฯ)

4.9 สื่อและการโฆษณา (Advertising)

สื่อและการโฆษณาย่อมมีอิทธิพลส่งผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติทางการเงิน มีความมั่นใจที่จะปฏิเสธการซื้อที่เกิดจากอิทธิพลของคนรอบข้างหรือการโฆษณาขายสินค้า

V. ทักษะการเงินดิจิทัล

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

1.1 เงิน (Money)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับทักษะในเรื่องของเงินจะให้ความสำคัญกับการรู้ว่าเป็นสิ่งที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย ทราบถึงการใช้บริการของธนาคารบนมือถือ ปลุกฝังให้มีความมั่นใจที่จะรับและชำระเงินในรูปแบบต่าง ๆ ส่งเสริมให้สามารถพิจารณาข้อดีข้อเสียของธุรกรรมทางการเงินแต่ละแบบ ซึ่งอาจแตกต่างกันในแต่ละบุคคล รวมถึงสามารถใช้จ่าย e-wallet อย่างชาญฉลาด

1.2 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการซื้อและชำระเงินในรูปแบบของดิจิทัล โดยความรู้สึของผู้บริโภคเมื่อซื้อสินค้าและบริการ โดยเฉพาะการซื้อออนไลน์ เช่น การคืนสินค้า ขอคืนเงิน การเปิดเผยข้อมูล ควรปลุกฝังให้มีความมั่นใจที่จะปฏิเสธการซื้อที่ไม่ได้วางแผนไว้ หรือมีคนเสนอขายสิ่งที่ไม่ต้องการ มีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการชำระเงินและการโอนต่าง ๆ มีความมั่นใจในการเรียนรู้และใช้งานรูปแบบการชำระเงินต่าง ๆ ทั้งแบบ offline และ online โดยคำนึงถึงราคาและความเสี่ยง มีความมั่นใจที่จะเลือกใช้เครื่องมือเปรียบเทียบราคาสินค้าบนช่องทางออนไลน์ที่เชื่อถือได้ มีความมั่นใจที่จะเปลี่ยนหรือขอคืนเงินค่าสินค้าที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดได้ และควรส่งเสริมให้สามารถเลือกใช้เครื่องมือบนช่องทางออนไลน์ที่น่าเชื่อถือในการเปรียบเทียบราคา คุณภาพ และข้อกำหนดต่าง ๆ และสามารถใช่วิธีดิจิทัลในการชำระค่าสินค้า/บริการ หรือโอนเงินด้วยวิธีที่ปลอดภัย (เช่น ทางโทรศัพท์) และวิเคราะห์ความเสี่ยงและต้นทุนที่อาจเกิดขึ้นได้

2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการจัดบันทึกการใช้จ่ายรายสัปดาห์อย่างสม่ำเสมอ

2.2 การออม (Saving)

เป็นสมรรถนะที่ควรตระหนักถึงเครื่องมือดิจิทัลเพื่อการออมที่เชื่อถือได้ ควรปลุกฝังให้มีความสนใจในการใช้เครื่องมือเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจทางการเงิน เช่น โปรแกรมเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และส่งเสริมให้มีการรับรู้และใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เชื่อถือได้และเป็นกลางในการจัดการผลิตภัณฑ์ออมทรัพย์

2.3 การลงทุน (Investing)

เป็นสมรรถนะที่ควรมีความเข้าใจแนวคิดของการเล่นเกมและผลกระทบต่อการตัดสินใจลงทุน

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)

3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการตระหนักถึงความเสี่ยงเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินดิจิทัล เช่น โมบายแบงก์กิ้ง (Mobile Banking) การลงทุน

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

4.1 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการตระหนักถึงแนวคิดเรื่องการขโมยข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงผลกระทบทางการเงิน ควรได้รับการปกป้องและแบ่งปันด้วยความระมัดระวัง

4.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการรู้ว่าจะต้องระมัดระวังในการให้ข้อมูลส่วนตัวกับผู้อื่น ควรส่งเสริมให้สามารถดูแลข้อมูลส่วนบุคคลออนไลน์ได้ และมีความระมัดระวังการใช้งานบนช่องทางออนไลน์ที่ก่อให้เกิดรอยเท้าดิจิทัล (digital footprint) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของข้อมูลทางการเงินของตนเอง

4.3 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้อง **ควรรู้และคำนึงถึงความเสี่ยงเมื่อใช้งานระบบดิจิทัล** เช่น การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลในทางที่ผิด ภัยไซเบอร์ ฟิชซิง การแฮกข้อมูล มีความเข้าใจความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่าน โดยเฉพาะการซื้อของผ่านทางอินเทอร์เน็ต ยังต้องปลูกฝังให้มีแรงจูงใจในการทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์อย่างระมัดระวัง มีความมั่นใจที่จะใช้ขั้นตอนความปลอดภัยขั้นพื้นฐานทางออนไลน์ (เช่น รักษาข้อมูลส่วนบุคคลและรหัสผ่านให้ปลอดภัย ใช้รหัสผ่านที่รัดกุมและแตกต่าง และส่งเสริมให้สามารถอธิบายว่าทำไมคุณสมบัติการรักษาความปลอดภัยที่เรียบง่าย เช่น รหัสผ่าน รหัสประจำตัว ลายนิ้วมือ และรหัส PIN จึงมีความสำคัญ (เช่น เพื่อปกป้องตนเองและหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อของการฉ้อโกง/หลอกลวงทางออนไลน์)

5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)

5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการค้นหาข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลเกี่ยวกับการเงินที่ต้องการโดยจะต้องสามารถพิจารณาความถูกต้องของข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลที่ค้นหาได้ โดยควรรู้ว่าเนื้อหาออนไลน์ฟรีใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อโฆษณา รู้ว่าผลค้นหาและการกระทำบนโซเชียลมีเดียถูกจัดเรียงด้วยอัลกอริทึมที่ไม่เปิดเผย และรู้ว่าแพลตฟอร์มออนไลน์มีการปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้ใช้รายคน รวมถึงส่งเสริมให้สามารถเลือกเครื่องมือค้นหาที่ตอบสนองความต้องการ และสามารถปรับปรุงผลลัพธ์การค้นหาด้วยคุณสมบัติของเครื่องมือค้นหา

5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data, Information and Digital Content)

เป็นสมรรถนะที่สำคัญสำหรับการประเมินความถูกต้องของข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลที่ได้รับบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งควรรู้ว่าโลกออนไลน์มีข้อมูลและเนื้อหาหลากหลาย รวมถึงข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง เข้าใจความแตกต่างของข้อมูลที่บิดเบือนและข้อมูลถูกต้อง และควรรู้ความสำคัญของการระบุตัวตนของผู้ให้ข้อมูลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ควรปลูกฝังให้สามารถพิจารณาผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นก่อนคลิกลิงก์ และส่งเสริมให้สามารถแยกเนื้อหาโฆษณาจากเนื้อหาอื่นๆ

6. ความปลอดภัย (Safety)

6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่สามารถให้บริการทางการเงินดิจิทัล ควรรู้ความสำคัญของรหัสผ่านที่คาดเดายากและแตกต่างกันในแต่ละบริการ ทราบถึงมาตรการในการป้องกันอุปกรณ์ ทราบความสำคัญของการปรับปรุงระบบและแอปพลิเคชัน และรู้ประเภทความเสี่ยงและภัยต่าง ๆ จากการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ ควรปลูกฝังให้มีความระมัดระวังไม่ให้ทั้งอุปกรณ์ในสาธารณะ และความ กระตือรือร้นพิจารณาพฤติกรรมในการป้องกันตนเอง รวมถึงต้องส่งเสริมให้สามารถใช้กลยุทธรักษาความปลอดภัยด้วยรหัสผ่าน และสามารถเปิดใช้การตรวจสอบสองขั้นตอน (Two-factor Authentication)

6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)

เป็นสมรรถนะสำหรับการคุ้มครองการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลและการรักษาความเป็นส่วนตัวอย่างเหมาะสม ควรรู้ความสำคัญของการระบุตัวตนอิเล็กทรอนิกส์ที่ปลอดภัย ควรปลูกฝังให้มีความมั่นใจในการทำธุรกรรมออนไลน์หลังจากใช้มาตรการความปลอดภัย และส่งเสริมให้มีความสามารถระบุอีเมลน่าสงสัยที่ขอข้อมูลส่วนตัว และสามารถใช้มาตรการความปลอดภัยชำระเงินออนไลน์

7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)

7.1 การแก้ไขปัญหาทางเทคนิค (Solving Technical Problems)

ในการใช้บริการทางการเงินดิจิทัล จะต้องเข้าใจถึงการเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ สมรรถนะด้านนี้จะเกี่ยวกับ ต้องทราบฟังก์ชันหลักของอุปกรณ์ดิจิทัล และทราบสาเหตุที่อุปกรณ์ดิจิทัลอาจไม่เชื่อมต่อออนไลน์

7.2 การระบุความต้องการและการใช้เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี โดยควรทราบว่ามีการซื้อขายสินค้าและบริการออนไลน์ และรับทราบกฎหมาย ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ควรปลูกฝังให้เห็นความสำคัญของการจัดการเงินทางดิจิทัล และเปิดกว้างต่อโอกาสจากเทคโนโลยีดิจิทัล และตระหนักถึงความเสี่ยง และส่งเสริมให้สามารถทำธุรกรรมออนไลน์ (ธนาคาร, ซื้อมือถือ)

VI. ทักษะการเงินเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการตระหนักรู้ว่าระบบการเงินใช้ทรัพยากรและพลังงานจำนวนมาก เกณฑ์การเลือกผลิตภัณฑ์ การซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้สามารถพิจารณาเกณฑ์อื่นนอกเหนือจากราคาเมื่อเลือกผลิตภัณฑ์ (รวมถึงคุณภาพ ข้อกำหนดและเงื่อนไข ข้อพิจารณาด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล ฯลฯ) โดยคำนึงถึงสถานการณ์รายได้ส่วนบุคคลและสถานการณ์อื่น ๆ สามารถเลือกซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสามารถเลือกซื้อสินค้าและบริการโดยคำนึงผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่เกิดจากการผลิตตลอดทั้ง Supply Chain คำนึงถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเพื่อความยั่งยืน และความถูกต้องของข้อมูลนี้

2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการให้ความสำคัญการใช้บริการทางการเงินที่สนับสนุนความยั่งยืน เช่น เงินฝากสินเชื่อ ซึ่งควรมีความตระหนักดีว่าการลงทุนบางอย่างอาจมีด้านความยั่งยืนได้ และส่งเสริมให้สามารถเลือกฝากเงินที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุน ควรระบุได้ถึงความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศที่มีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน และระบุปัจจัยความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศ ควรเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศและผลตอบแทน และเข้าใจถึงบทบาทของความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศต่อความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทน

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเงินและความยั่งยืน การตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน ภัยทางการเงิน ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ และปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการเงินส่วนบุคคล ซึ่งควรส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน โดยต้องเข้าใจลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน รวมถึงฉลากและมาตรฐานด้านความยั่งยืน ปลูกฝังความสำคัญของความยั่งยืนในการตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน ส่งเสริมให้มีความเข้าใจถึงการบิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืน หรือการให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง เข้าใจว่ารัฐเก็บภาษีเพื่อใช้จ่ายกับบริการสาธารณะ เช่น ด้านสุขภาพ การศึกษา การช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน การปกป้องสิ่งแวดล้อม และการอำนวยความสะดวกในการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และตระหนักว่าการตัดสินใจทางการเงินส่วนบุคคลมีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และเข้าใจถึงปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืน เช่น ต้นทุนของผลิตภัณฑ์ออร์แกนิก การลดของเสีย เป็นต้น

VII. รายละเอียดของสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินที่ยั่งยืนสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชน ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น

สมรรถนะทางการเงิน

เนื้อหา: 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 เงิน (Money)	FK1 รู้มูลค่าของเงินและหน้าที่ของเงินที่ใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน (ซื้อ) สิ่งของ	FA1 รู้สิทธิขอขอบคุณเมื่อได้รับสิ่งของจากผู้อื่น	FB1 สามารถปฏิบัติตัวได้อย่างเหมาะสมเมื่อพบธนบัตรปลอม เช่น ไม่นำไปใช้ต่อ
	FK2 รู้ความแตกต่างระหว่างการให้เงินและการยืมเงิน	FA2 มีความยินดีเมื่อได้แบ่งปันสิ่งของให้แก่ผู้ที่ต้องการ	FB3 สามารถพิจารณาข้อดีข้อเสียของธุรกรรมทางการเงินแต่ละแบบ ซึ่งอาจแตกต่างกันในแต่ละบุคคล
	FK3 รู้ว่าเงินมีใช้อย่างจำกัด	FA3 มีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้การใช้เงินในสถานการณ์จริง	FB5 สามารถโอนเงินได้อย่างปลอดภัยและเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของการโอนเงินแต่ละแบบได้
	FK4 รู้ว่าเงินคือทรัพย์สินมีค่า	FA4 ยอมรับว่าเราไม่สามารถมีทุกอย่างได้ เนื่องจากมีทรัพยากรจำกัด เช่น เวลา เงิน ดังนั้นจึงต้องจัดลำดับความสำคัญของรายจ่าย	FB300 สามารถใช้บริการทางการเงิน
	FK5 รู้ว่าเหรียญและธนบัตรที่ลักษณะต่างกันมีค่าต่างกัน และรู้วิธีเปรียบเทียบมูลค่าของเหรียญและธนบัตรได้	FA5 ยอมรับว่าเงินเป็นสิ่งที่หนึ่งส่งผลกระทบต่อความรู้สึก	FB301 เริ่มเปิดบัญชีธนาคารของตัวเอง
	FK6 รู้วิธีการนับเหรียญและธนบัตรได้อย่างถูกต้อง และเรียงตามมูลค่าได้	FA6 ยอมรับว่าเงินเป็นสิ่งสำคัญแต่ไม่ใช่ความสุขเดียวในชีวิต	FB306 สามารถใช้จ่าย e-wallet อย่างชาญฉลาด
	FK7 รู้วิธีนับเงินทอนได้อย่างถูกต้อง	FA8 มีทัศนคติที่ถูกต้องเมื่อพบธนบัตรปลอม เช่น ไม่นำไปใช้ต่อ และแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK8 รู้ว่าเงินเป็นสิ่งที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย และรู้จักเงินในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เหรียญ ธนบัตร	FA9 มั่นใจในการรับและชำระเงินในรูปแบบต่าง ๆ	
	FK9 รู้วิธีตรวจสอบธนบัตรปลอม		
	FK11 รู้วิธีการออมเงินในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ฝากพ่อแม่ ออมเงินในกระปุก ออมเงินในบัญชีเงินฝาก		
	FK12 รู้บทบาทของธนาคารและบัญชีเงินฝาก		
	FK13 รู้จักบริการทางการเงินแบบออนไลน์		
	FK14 รู้ว่าการฝากเงินในธนาคารสามารถถอนเงินได้จากสาขาของธนาคารและเครื่องเอทีเอ็ม โดยในบางกรณีอาจต้องเสียค่าธรรมเนียมการถอน เช่น การถอนเงินจากเครื่องเอทีเอ็มต่างธนาคาร		
	FK18 รู้วิธีการโอนเงินได้อย่างปลอดภัย		
	FK474 มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากบริการทางการเงิน		
	FK476 ทราบถึงการใช้บริการของธนาคารบนมือถือ		
1.2 รายได้ (Income)	FK19 รู้ว่าสิ่งของที่มี เช่น ของเล่น เสื้อผ้า ของใช้ มาจากเงินที่ได้จากการทำงานของผู้ปกครอง	FA12 ยอมรับว่าทางเลือกอาชีพและวิธีการใช้ชีวิตส่วนตัวส่งผลกระทบต่อทางการเงิน รวมไปถึงทางเลือกในอนาคต เช่น เลือกเรียนต่อ ทำงานบริษัท หรือทำธุรกิจส่วนตัว	FB6 สามารถอธิบายถึงผลกระทบทางการเงินเมื่อเลือกอาชีพ เช่น เงินเดือน สวัสดิการ สิทธิประโยชน์ ความสม่ำเสมอของรายได้

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK20 รู้จักแหล่งที่มาของรายได้ เช่น พ่อแม่ได้เงินจากการทำงาน		FB7 สามารถอธิบายได้ว่าหน้าที่การงานมีบทบาทต่อความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดีในอนาคต
	FK21 รู้ว่าแต่ละคนมีแหล่งที่มาและจำนวนของรายได้ที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงเมื่อเวลาผ่านไป		FB8 สามารถจัดสรรรายได้ เพื่อให้แน่ใจว่าจะมีเงินใช้ในเวลาที่ต้องใช้เงิน
	FK22 รู้ว่างานหรืออาชีพแต่ละอย่างต้องการคุณสมบัติและความชำนาญที่แตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลต่อรายได้ที่ได้รับจากการทำงาน รวมถึงประเภทของรายได้ เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ดอกเบี้ย เงินปันผล สวัสดิการ สิทธิประโยชน์		FB17 สามารถใช้รายได้ที่ได้มาอย่างเหมาะสม เช่น ซื้อของที่มีคุณภาพดี ใช้งานได้นาน
	FK24 รู้ถึงปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อรายได้ที่นำไปสู่ความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี เช่น ระดับการศึกษา		
	FK25 รู้ว่าไม่ควรใช้จ่ายเกินรายได้		
1.3 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK34 รู้ว่าเงินสามารถใช้ในการแลกเปลี่ยน (ซื้อ) สิ่งของได้	FA17 มีความมั่นใจที่จะทักท้วงเมื่อได้รับเงินทอนผิด หรือถูกเก็บเงินไม่ตรงจำนวน	FB20 มีความสามารถในการตรวจสอบเงินทอนและเก็บหลักฐานการจ่ายเงิน เช่น ใบเรียกเก็บเงิน ใบเสร็จรับเงิน ไว้เป็นหลักฐาน เพื่อสินค้ามีปัญหา
	FK35 รู้ความแตกต่างระหว่างการให้ การยืม และการแลกเปลี่ยน เช่น ของเล่นของมีค่า เงิน	FA18 มีแรงจูงใจที่จะหาข้อมูลให้มีทางเลือกที่หลากหลายก่อนตัดสินใจซื้อ	FB21 สามารถชำระค่าสินค้าและบริการด้วยวิธีการชำระเงินที่เหมาะสมและปลอดภัย
	FK36 รู้ว่าเงินในรูปแบบต่าง ๆ สามารถนำไปชำระค่าสินค้าและบริการได้	FA19 มีความมั่นใจในการทำธุรกรรมซื้อขายกับทางร้านค้า	FB22 สามารถคำนวณราคาสินค้าสุทธิได้ เช่น หลังหักส่วนลด หรือรวมภาษีแล้ว
	FK37 รู้ว่าควรคิดราคารวมทั้งหมดของสินค้าก่อนซื้อ	FA20 ระมัดระวังการใช้จ่ายของตนเอง	FB23 เปรียบเทียบสินค้าและราคา และเลือกสิ่งที่เหมาะสม

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK38 รู้วิธีการคำนวณราคาต่อหน่วยเมื่อซื้อของ	FA21 มีความมั่นใจที่จะบอกว่าสิ่งไหนจ่ายเงินซื้อไหว และสิ่งไหนที่จ่ายไม่ไหว	FB25 สามารถเลือกซื้อสินค้าโดยคำนึงถึงราคาและปริมาณของสินค้า
	FK39 รู้วิธีเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของการซื้อสินค้าในแต่ละช่องทาง เช่น ซื้อที่ร้านค้า ซื้อช่องทางออนไลน์	FA22 มีความมั่นใจที่จะปฏิเสธการซื้อที่ไม่ได้วางแผนไว้ หรือมีคนเสนอขายสิ่งที่ไม่ต้องการ	FB27 สามารถไตร่ตรองก่อนตัดสินใจซื้อ โดยเฉพาะสินค้าที่มีราคาสูง
	FK40 รู้ว่าต้องประเมินความสามารถในการจ่ายเงิน หรือกำลังทรัพย์ของตนเองก่อนซื้อสินค้า ไม่ควันทัดสินใจทันทีทันใด	FA23 มีความมั่นใจที่จะตัดสินใจใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล แม้ว่าจะแตกต่างจากผู้อื่นก็ตาม	FB30 สามารถซื้อและขายสินค้าอย่างซื้อสัตย์และมีจรรยาบรรณ
	FK41 รู้ว่าเงินสามารถใช้แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการได้	FA24 มีแรงจูงใจที่จะเปรียบเทียบราคาสินค้าที่ใช้เป็นประจำ เพื่อให้ได้ราคาที่ดีที่สุด	FB31 สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับหรือจ่ายเงินในรูปแบบต่าง ๆ ได้
	FK44 รู้ว่าสามารถชำระค่าสินค้าและบริการได้หลายวิธี	FA25 ยอมรับว่าคนเรามีนิสัยการใช้จ่ายการออม และการบริจาคที่แตกต่างกัน	FB37 สามารถเปลี่ยนหรือขอคืนเงินค่าสินค้าที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดได้
	FK45 รู้ข้อดีข้อเสีย และรู้วิธีเลือกรูปแบบการชำระเงินที่เหมาะสมและปลอดภัย เช่น ชำระด้วยเงินสด เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-money) บัตรอิเล็กทรอนิกส์ โอนเงิน	FA27 มีทัศนคติที่จะใช้จ่ายเงินด้วยวิธีการหรือช่องทางที่เหมาะสม เช่น ช่องทางที่ได้รับการรับรองตามกฎหมาย	FB275 พิจารณาเกณฑ์อื่นนอกเหนือจากราคาเมื่อเลือกซื้อสินค้าและบริการ (รวมถึงคุณภาพ ข้อกำหนดและเงื่อนไขข้อพิจารณาด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล ฯลฯ) โดยคำนึงถึงสถานการณ์รายได้ส่วนบุคคลและสถานการณ์อื่น ๆ
	FK47 รู้จักเทคโนโลยีการชำระเงินและบริการอื่น ๆ ของสถาบันการเงิน เช่น e-banking	FA28 มีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการชำระเงินและการโอนต่าง ๆ	FB283 สามารถใช้ช่องทางการชำระค่าสินค้า/บริการ แบบดิจิทัล หรือการโอนเงินทางออนไลน์ด้วยวิธีที่ปลอดภัย (เช่น ทางโทรศัพท์มือถือ) และสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงและต้นทุนที่อาจเกิดขึ้นได้

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK48 รู้ว่าอาจมีค่าใช้จ่าย เช่น ค่าธรรมเนียม เกิดขึ้นจากการชำระเงินในรูปแบบต่าง ๆ	FA31 มั่นใจที่จะสมัครใช้หรือลงทะเบียนบริการระบบการชำระเงินในรูปแบบต่าง ๆ เช่น พร้อมเพย์ เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-money)	FB307 อ่านเงื่อนไขก่อนการซื้อสินค้า
	FK50 รู้ว่าบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-money) ต้องเติมเงินก่อน จึงจะใช้งานได้	FA32 ตระหนักถึงตรวจสอบรายการอีกครั้ง (Double Check) เมื่อพบความผิดพลาดจากการซื้อหรือการชำระเงินเสมอ และเรียกร้องให้มีการตรวจสอบแก้ไข	
	FK51 รู้ว่าบัตรเดบิตผูกกับบัญชีเงินฝาก	FA33 มีความมั่นใจที่จะเปลี่ยนหรือขอคืนเงินค่าสินค้าที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดได้	
	FK56 รู้สิทธิ์ของผู้บริโภคเมื่อซื้อสินค้าและบริการ โดยเฉพาะการซื้อออนไลน์ เช่น การคืนสินค้า ขอคืนเงิน การเปิดเผยข้อมูล	FA19 มีความมั่นใจในการทำธุรกรรมซื้อขายกับทางร้านค้า	
	FK57 เข้าใจว่าความผิดพลาดสามารถเกิดขึ้นได้เมื่อชำระเงินหรือซื้อสินค้า และรู้วิธีสังเกตใบแจ้งหนี้ บิล และใบเสร็จรับเงิน เพื่อดูว่ารายการถูกต้องหรือไม่	FA20 ระมัดระวังการใช้จ่ายของตนเอง	
	FK475 ทราบถึงวิธีการแปลงคะแนนเครดิตผ่านธุรกรรมทางการเงิน		
1.4 ราคา (Prices)	FK65 รู้ว่าสินค้าแต่ละชนิดในร้านค้า มีราคาที่แตกต่างกัน	FA34 มีความมั่นใจที่จะต่อรองราคาอย่างสมเหตุผล	
	FK66 รู้ว่ามูลค่าและราคาของสินค้าอาจมีความแตกต่างกัน เช่น ของเล่น 10 บาท		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	เมื่อมีคนต้องการจำนวนมาก อาจมีการขึ้นราคาขาย		
	FK67 รู้วิธีคำนวณส่วนลด เช่น ส่วนลด 20%		
	FK68 รู้ว่าสินค้าหรือบริการแบบเดียวกัน อาจมีราคาแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น การตั้งราคาของผู้ขาย สถานที่ขาย ช่วงเวลาที่ขาย ช่องทางการขายสินค้า (online/offline)		
	FK70 รู้ว่าราคาที่ผู้ขายติดป้ายไว้ อาจไม่ใช่ราคาสุทธิ เช่น ยังไม่รวมภาษี ยังไม่รวมส่วนลด และรู้วิธีคำนวณราคาสุทธิที่ต้องจ่ายได้		
1.5 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK74 รู้ความหมายของข้อมูลทางการเงินที่สำคัญในเอกสารทางการเงิน		

เนื้อหา: 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)	FK92 รู้วิธีจัดสรรเงิน (ค่าขนม) ที่ได้รับสำหรับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ	FA40 เชื่อมั่นในความสำเร็จของการทำงบประมาณสำหรับการออมเพื่อฉุกเฉิน และการออมเพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการในอนาคต	FB55 สามารถจัดสรรเงินเพื่อออมให้ได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
	FK93 รู้ถึงการแยกแยะระหว่างความจำเป็นและความต้องการได้	FA45 เชื่อว่าการใส่ใจรายรับ รายจ่าย และการออม จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินได้	FB56 สามารถพิจารณาการทำงบประมาณโดยแยกตามความจำเป็นและความต้องการ และจัดลำดับความสำคัญได้
	FK96 รู้วิธีวางแผนการเงินและติดตามสถานะการเงินของตนเอง	FA47 เชื่อว่าการวางแผนการเงินที่เริ่มต้นเร็ว ช่วยสร้างทางเลือกให้บรรลุเป้าหมายได้	FB57 ให้ความสำคัญกับรายจ่ายจำเป็นมากกว่ารายจ่ายไม่จำเป็น
	FK97 รู้จักประโยชน์ของการวางแผนการเงินและประโยชน์ของการจัดทำงบประมาณ		FB58 สามารถตั้งเป้าหมายทางการเงินระยะสั้น
	FK98 รู้วิธีการตั้งเป้าหมายและการจัดทำแผนการเงินเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น		FB59 สามารถจัดสรรเงินให้ได้ตามเป้าหมายทางการเงินต่าง ๆ
	FK101 รู้ว่างบประมาณคืออะไร และรู้วิธีการจัดทำงบประมาณ		FB61 ทำการจดบันทึกการใช้จ่ายรายสัปดาห์อย่างสม่ำเสมอ
2.2 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)	FK106 รู้ถึงความแตกต่างระหว่าง "ความจำเป็น" กับ "ความต้องการ"	FA51 ตระหนักว่าต้องรับผิดชอบในการจัดการเงินของตนเอง	FB70 ใช้จ่ายน้อยกว่าเงินที่มีอยู่
	FK107 รู้ถึงความแตกต่างระหว่าง “รายจ่ายจำเป็น” และ “รายจ่ายที่ไม่จำเป็น”	FA52 มีความมั่นใจที่จะบริหารค่าใช้จ่ายและเงินออม	FB71 สามารถยับยั้งชั่งใจในการซื้อของที่ไม่จำเป็น

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK108 รู้ว่าความจำเป็นและความต้องการของแต่ละคนแตกต่างกัน	FA53 มีทัศนคติว่าการบริหารรายรับ-รายจ่ายที่ดีจะช่วยให้สามารถบรรลุเป้าหมายในชีวิตได้	FB72 สามารถดูแลและติดตามการใช้จ่าย
	FK109 จัดลำดับความสำคัญของรายจ่ายด้วยเหตุผล	FA54 มีความมั่นใจที่จะจัดลำดับความสำคัญของรายจ่ายจำเป็นและรายจ่ายไม่จำเป็น	FB73 แสดงความคิดเห็นเรื่องการใช้จ่ายของครอบครัว
	FK114 รู้ว่าอายุ นิสัย ความชอบ หรือกิจกรรมในครอบครัว มีผลต่อรายรับ-รายจ่าย	FA182 เชื่อมั่นในการวางแผนใช้จ่ายและปฏิบัติตามแผน	FB74 ทำการทบทวนเป้าหมายทางการเงินและรายรับรายจ่ายของตนเองอย่างสม่ำเสมอ
	FK115 รู้ว่ามีทางเลือกในการจ่าย เช่น ใช้เงินออม หรือใช้เงินกู้ยืม	FA184 มีแรงจูงใจที่จะเข้าใจถึงข้อจำกัดทางการเงินจากเงินเดือน	FB75 สามารถพิจารณาได้ว่า หากมีรายได้จะนำเงินไปใช้จ่ายหรือออม
	FK117 รู้วิธีประหยัดเงินในการซื้อของ เช่น ตีราคาซื้อของตอนลดราคา		FB77 สามารถวางแผนสำหรับรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ได้
	FK120 รู้ว่าการติดตามการใช้จ่ายของตนเองอย่างสม่ำเสมอเป็นสิ่งสำคัญ		FB86 สามารถใช้อุปกรณ์ดิจิทัลในการจัดทำรายรับรายจ่าย
			FB293 สามารถใช้จ่าย การซื้อสินทรัพย์ตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง
			FB302 มีการใช้จ่ายอย่างมีความรับผิดชอบ
2.3 การออม (Saving)			FB303 มีการจดบันทึกรายรับ-จ่าย/บัญชี
	FK123 รู้ว่าจะเก็บรักษาสินของต่าง ๆ ไว้ที่ไหน เช่น ของเล่น ของมีค่า เงินออม	FA63 มีความเชื่อว่าการออมเงินในวันนี้เพื่อให้มีเงินใช้จ่ายในอนาคต	FB91 สามารถสร้างนิสัยการออม
	FK124 ตระหนักว่าสิ่งต่าง ๆ เช่น เงิน สามารถเก็บไว้ใช้ในอนาคตได้ ไม่จำเป็นต้องใช้ทั้งหมดตอนนี้	FA64 มีความเชื่อว่าการออมเป็นประจำจะทำให้บรรลุเป้าหมายหรือสามารถซื้อของที่ยากได้	FB92 สามารถออมเงินเป็นประจำ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK125 รู้ถึงความสำคัญในการออมเงินเป็นประจำ	FA65 ตระหนักว่าการออมเงินในวันนี้เพื่อให้มีเงินใช้จ่ายในอนาคต	FB93 สามารถออมก่อนที่จะนำไปใช้จ่ายเมื่อได้รับเงิน
	FK126 รู้วิธีออมเงินเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินระยะสั้น	FA66 ตระหนักว่าการ “ออมเพื่อใช้จ่าย” มีต้นทุนน้อยกว่า “การกู้ยืมเพื่อใช้จ่าย”	FB94 สามารถคำนวณ ประเมิน และเลือกวิธีการออมที่เหมาะสมกับสถานการณ์ทางการเงินของตนเอง
	FK127 รู้ว่าสถานการณ์ทางการเงินของตนเองมีผลต่อแผนการออมเงิน	FA67 มีแรงจูงใจที่จะออมเงินเพื่อซื้อของที่อยากได้	FB95 สามารถออมเงินเป็นประจำทุกครั้งที่ได้รับเงิน และออมก่อนใช้จ่ายเสมอ
	FK128 เข้าใจว่าการออมมีความจำเป็นเมื่อจะซื้อสินค้าที่มีราคาสูง	FA68 มีความเชื่อว่าการออมเงินระยะยาวเป็นสิ่งที่สามารถทำได้	FB97 ออมเงินอย่างสม่ำเสมอถึงแม้ว่าจะอยู่ในภาวะที่อัตราดอกเบี้ยต่ำ
	FK129 เข้าใจแนวคิดที่ว่า การออมเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นวินัยทางการเงินที่ต้องปฏิบัติ เราจึงต้องเก็บออมก่อนใช้จ่าย	FA70 มีทัศนคติว่าการออมสามารถสร้างความพร้อมในการเผชิญกับวิกฤต	FB103 สามารถตั้งเป้าหมายและจัดทำแผนการออมได้
	FK130 เข้าใจประโยชน์ของการเริ่มออมให้เร็วที่สุดและออมอย่างสม่ำเสมอ	FA73 มีทัศนคติว่าการวางแผนการออมเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการการเงินที่มีประสิทธิภาพ	FB104 สามารถวางแผนการออมเพื่อซื้อของที่อยากได้หรือมีมูลค่าสูง โดยคำนึงถึงราคาของที่อาจมีการเปลี่ยนแปลง
	FK131 เข้าใจประโยชน์ของการมีเงินออมเผื่อฉุกเฉินเพื่อใช้จ่ายเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝัน	FA74 มีความมั่นใจที่จะตั้งเป้าหมายในการออมบนพื้นฐานของความเป็นจริง และมีความเชื่อที่สามารถบรรลุเป้าหมายการออมได้	FB108 สามารถคำนวณระยะเวลาการออมเงินได้จากจำนวนเงินออมที่ต้องการ และรายรับ-รายจ่ายที่มีอยู่
	FK133 รู้วิธีการออมเงินในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ฝากเงินกับผู้ปกครอง หยอดเงินในกระปุก เก็บเงินในบัญชีเงินฝาก	FA75 เชื่อว่าการออมเป็นส่วนประกอบพื้นฐานของการจัดทำงบประมาณ และจะต้องออมเงินก่อนใช้จ่าย	FB110 สามารถตรวจสอบการออมเงินและปรับแผนหากจำเป็น
	FK134 รู้ว่าดอกเบี้ยเงินฝากที่ได้รับจากธนาคารมีที่มาอย่างไร		FB284 รับรู้และใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เชื่อถือได้และเป็นกลางในการจัดการผลิตภัณฑ์ออมทรัพย์
	FK135 รู้จักผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการออมเบื้องต้น		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK141 เข้าใจว่าการออมเงินในบัญชีเงินฝากจะได้รับดอกเบี้ย		
	FK148 รู้วิธีและประโยชน์ของการออม การตั้งเป้าหมาย และจัดทำแผนการออมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย		
	FK419 ตระหนักถึงเครื่องมือดิจิทัลเพื่อการออมที่เชื่อถือได้		
2.4 การลงทุน (Investing)	FK412 ตระหนักดีว่าการลงทุนบางอย่างอาจมีผลต่อความยั่งยืนได้	FA76 มีแรงจูงใจที่จะรอ หากรู้ว่าในอนาคตจะได้ผลตอบแทนเพิ่มขึ้น	FB295 สามารถลงทุนตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง
	FK420 เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการทำให้การลงทุนเป็นการเล่นเกม (Gamification) เพื่อจูงใจให้ลงทุนและผลกระทบต่อการตัดสินใจลงทุน		
	FK477 มีความรู้เกี่ยวกับดอกเบี้ย ภาษี จากการลงทุน		
2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)	FK174 รู้วิธีติดตามและดูแลสิ่งของต่าง ๆ ที่เก็บไว้ใช้ในอนาคต เช่น ติดตามเงินที่ฝากไว้กับคุณครู	FA87 รู้สึกถึงความสำเร็จเมื่อได้รับคำชมเชยถึงความพยายาม	FB127 ทำการตั้งเป้าหมายทางการเงินที่ดีตามหลัก SMART - Specific, Measurable, Accountable, Realistic และ Time Bound
	FK175 รู้วิธีตั้งเป้าหมายทางการเงินเบื้องต้น เช่น เก็บเงินซื้อขนม เครื่องเล่นเกม	FA88 มีแรงจูงใจที่จัดการสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ชีวิตมีความสุข	FB129 สามารถวางแผนชีวิตระยะยาวโดยคำนึงถึงนัยสำคัญทางการเงินได้ เช่น การเลือกสาขาวิชาในการศึกษาต่อจะส่งผลต่ออาชีพและรายได้ในอนาคต
	FK182 รู้ว่าอาจต้องปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินการตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้บรรลุแผนระยะยาว	FA89 มีความมั่นใจที่จะวางแผนล่วงหน้าในระยะเวลาหลายเดือน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	FB134 สามารถอธิบายประโยชน์ของการออมอย่างสม่ำเสมอในระยะยาวได้ เช่น การออมเพื่อฉุกเฉินเป็นต้นทุนสำหรับการใช้ชีวิตในอนาคต

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			FB304 มีการจัดการสินทรัพย์ / การวางแผนซื้อสินทรัพย์
2.6 สินเชื่อ (Credit)	FK198 รู้ว่าเมื่อยืมเงินหรือกู้เงิน จะต้องจ่ายเงินคืนตามที่ตกลงไว้	FA98 มีทัศนคติว่าหากก่อหนี้แล้วต้องชำระหนี้คืน	FB147 เมื่อรับ แบ่งปัน ยืม และ แลกเปลี่ยนเงินหรือสิ่งของกับผู้อื่น ควรแจ้งผู้ปกครองด้วย
	FK199 รู้ว่าเหตุผลของการยืมเงินหรือกู้เงิน และรู้ถึงผลที่จะตามมา เช่น ต้องชำระคืน ต้องจ่ายดอกเบี้ย ถ้าไม่จ่ายอาจถูกติดตามทวงถามหนี้		FB148 ยืมเงินเมื่อสามารถชำระคืนได้เท่านั้น
	FK205 รู้ผลเสียของการมีหนี้มากเกินไป		
2.7 การบริหารหนี้ (Debt and Debt Management)			FB294 สามารถจัดการหนี้สินตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง

เนื้อหา: 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK263 ตระหนักถึงความเสี่ยงเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินดิจิทัล เช่น โบบายแบงก์กิ้ง (Mobile Banking) การลงทุน		
3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK275 รู้วิธีดูแลตนเอง เช่น เดินอย่างระมัดระวังไม่ให้หกล้ม ไม่วิ่งไปที่ถนน ไม่เล่นขณะกินเพื่อไม่ให้อาหารติดคอ		FB181 ดูแลของใช้ของตนเอง
	FK276 รู้จักวิธีดูแลเงินหรือสิ่งของของตนเอง		FB182 ดูแลเงินและของมีค่า เพื่อป้องกันการสูญหาย
	FK277 รู้ว่าอาจมีสถานการณ์ที่ส่งผลให้เงินที่มีอยู่หมดไปหรือลดลงได้		
	FK278 รู้ว่าการซื้อของออนไลน์อาจมีความเสี่ยง		
	FK472 มีความรู้เกี่ยวกับการประกันภัยและประกันชีวิต		
	FK473 มีความรู้เกี่ยวกับการปกป้องและความเสี่ยง (Protection and Risk) ครอบคลุมการบริหารความเป็นไปได้ของการสูญเสียทางการเงิน		

เนื้อหา: 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (4. Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK317 รู้แหล่งในการหาข้อมูลเกี่ยวกับบริการทางการเงิน	FA128 มีทัศนคติว่าควรขอคำแนะนำทางการเงินเมื่อต้องการ	FB203 ปรึกษาผู้ปกครองเมื่อต้องการใช้เงิน เช่น ซื้อสิ่งของ
	FK320 รู้ความสำคัญของการมีความรู้ทางการเงินที่จะช่วยให้มีความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี	FA134 ยอมรับว่าการเรียนรู้ความรู้ทางการเงินเพิ่มเติมจะช่วยให้สามารถตัดสินใจทางการเงินดีขึ้น	FB204 เปิดเผยเรื่องการใช้จ่ายเงินกับผู้ปกครอง
		FA135 มีทัศนคติว่าคำแนะนำทางการเงินเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ	FB205 สามารถขอคำปรึกษาเรื่องเงินกับครอบครัวและบุคคลที่ไว้ใจได้
		FA136 มีทัศนคติว่าความรู้ทางการเงินเป็นสิ่งที่ทุกคนควรมี	FB206 สามารถขอความช่วยเหลือหรือคำแนะนำ เมื่อเจอปัญหาทางการเงิน
		FA137 มีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ความรู้การเงินอย่างสม่ำเสมอ	FB305 สามารถแก้ปัญหาและการเข้าถึงข้อมูลด้านการเงิน
4.2 การกำกับดูแลและการคุ้มครองผู้บริโภค (Regulation and Consumer Protection)	FK308 รู้ว่าการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน จะคุ้มครองสินค้าและบริการทั้งแบบ online และ offline		
	FK312 รู้จักผู้ให้บริการทางการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับของหน่วยงานกำกับดูแลและที่เป็นธุรกิจนอกระบบ		
4.3 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)	FK330 รู้ว่าของแต่ละอย่างมีเจ้าของ	FA145 เคารพความเป็นเจ้าของในของใช้ส่วนตัวของผู้อื่น	FB221 ขออนุญาตก่อนนำของของผู้อื่นไปใช้
	FK331 รู้วิธีปฏิบัติเมื่อรับ ยืม หรือแลกเปลี่ยนสิ่งของกับผู้อื่น เช่น ขอบคุณเมื่อได้รับสิ่งของ แจ้งเจ้าของเมื่อต้องการยืมสิ่งของ	FA146 มีความมั่นใจที่จะทักท้วง เพื่อรักษาสีหน้าของตนเอง เช่น ได้รับเงินทอนจากการซื้อสินค้าและใช้บริการไม่ครบ	

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK332 เข้าใจถึงความสำคัญของการตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องเงิน เช่น เงินทอง ใบเสร็จ		
	FK333 รู้วิธีหาข้อมูลก่อนซื้อของที่อยากได้ เช่น ปรึกษาผู้ปกครอง ค้นหาในอินเทอร์เน็ต		
	FK337 เข้าใจผลที่อาจเกิดขึ้นหรือเงื่อนไขในการรับ "ข้อเสนอฟรี" เช่น อาจต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อรับของแจก		
	FK423 ตระหนักถึงแนวคิดเรื่องการขโมยข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงผลกระทบทางการเงินและทราบว่าควรได้รับการปกป้องและแบ่งปันข้อมูลเหล่านี้ด้วยความระมัดระวัง		
4.4 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK339 เข้าใจบทบาทของธนาคารและประเภทบัญชีเงินฝากเบื้องต้น		
	FK340 รู้ว่ามีบริการทางการเงินออนไลน์หลากหลายประเภท		
	FK341 รู้ว่ามีผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่หลากหลาย รวมถึงผลิตภัณฑ์ในรูปแบบดิจิทัล และสามารถเลือกใช้บริการทางการเงินได้จากผู้ให้บริการหลายแห่ง		
	FK343 รู้ว่าผู้ให้บริการทางการเงินทำธุรกิจเพื่อแสวงหากำไร		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.5 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection)	FK356 รู้ว่าต้องระมัดระวังในการให้ข้อมูลส่วนตัวกับผู้อื่น		
	FK357 เข้าใจความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลทางการเงินออนไลน์		
4.6 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK362 รู้วิธีระบุประเภทของภัยทางการเงินที่พบเห็นบ่อย เช่น แชร่ลูกโซ่ แก๊งคอลเซนเตอร์	FA161 ตระหนักว่าการทำธุรกรรมทางการเงินที่ปลอดภัย เป็นความรับผิดชอบของตนเอง เช่น การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลทางการเงิน	FB245 สามารถทำธุรกรรมทางการเงินที่ปลอดภัย เพื่อลดความเสี่ยงทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากมิจฉาชีพ
	FK363 รู้วิธีหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่อาจเป็นการหลอกลวง รวมถึงรู้ว่าไม่ควรเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลบนช่องทางออนไลน์	FA162 รู้ถึงผลกระทบทางการเงินที่อาจเกิดขึ้น หากตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ	FB246 เก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล เงินสด ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่านต่างๆ ให้ปลอดภัย
	FK364 รู้รูปแบบ ลักษณะ ข้อสังเกตของภัยทางการเงิน และรู้วิธีการป้องกันตนเองจากภัยทางการเงิน	FA164 มีแรงจูงใจในการทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์อย่างระมัดระวัง	FB247 ปฏิเสธหรือขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น เมื่อตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงิน
	FK365 รู้วิธีรักษาความปลอดภัยในการใช้บริการทางการเงิน เช่น รักษารหัสผ่าน (PIN numbers)	FA180 มั่นใจที่จะใช้ขั้นตอนความปลอดภัยขั้นพื้นฐานทางออนไลน์ (เช่น รักษาข้อมูลส่วนบุคคลและรหัสผ่านให้ปลอดภัย ใช้รหัสผ่านที่รัดกุมและแตกต่างกัน อัปเดตรหัสผ่านเป็นประจำ และงดเว้นการแบ่งปัน เป็นต้น)	FB286 อธิบายว่าทำไมคุณสมบัติการรักษาความปลอดภัยที่เรียบง่าย เช่น รหัสผ่าน รหัสประจำตัว ลายนิ้วมือ และรหัส PIN จึงมีความสำคัญ (เช่น เพื่อปกป้องตนเองและหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อของการฉ้อโกง/หลอกลวงทางออนไลน์)
	FK366 รู้ว่าเมื่อใช้บริการทางการเงินทั้ง online และ offline อาจเจอความเสี่ยงจากภัยทางการเงิน		
	FK367 คำนึงถึงความเสี่ยงเมื่อใช้งานระบบดิจิทัล เช่น การใช้ข้อมูลส่วนบุคคล		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	ในทางที่ผิด ภัยไซเบอร์ ฟิชซิง การแสกข้อมูล		
	FK368 เข้าใจความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่าน โดยเฉพาะการซื้อของผ่านทางอินเทอร์เน็ต		
	FK369 เข้าใจว่าการยืนยันตัวตนก่อนทำธุรกรรมจ่ายเงินหรือโอนเงินช่วยป้องกันภัยทางการเงิน		
4.7 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK374 รู้ว่าการเก็บภาษีเป็นการจ่ายเงินให้กับภาครัฐ เพื่อนำไปใช้พัฒนาประเทศ เช่น การพัฒนาสาธารณูปโภค การมีสวัสดิการจากภาครัฐ	FA169 ตระหนักถึงความสำคัญในการเสียภาษี	
	FK375 มีความรู้พื้นฐานเรื่องภาษี เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีมูลค่าเพิ่ม		
	FK376 เข้าใจข้อมูลเบื้องต้นของภาษีระดับท้องถิ่น เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และภาษีระดับประเทศ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา		
	FK377 เข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบายของภาครัฐ ส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจใช้จ่ายและการออมเงินส่วนบุคคลและครัวเรือน เช่น การเปลี่ยนแปลงอัตราภาษี การเปลี่ยนแปลงสวัสดิการภาครัฐ		
	FK378 เข้าใจถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นหากไม่ชำระภาษี		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK415 เข้าใจเหตุผลของภาครัฐในการเก็บภาษี (เช่น เพื่อใช้จ่ายกับบริการสาธารณะ เช่น ด้านสุขภาพและการศึกษา เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน เพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อม และเพื่ออำนวยความสะดวกในการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น)		
4.8 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK416 ตระหนักดีว่าการตัดสินใจทางการเงินส่วนบุคคลมีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม		FB262 วางแผนการเงินในระยะกลางและระยะยาว เพื่อให้มั่นใจว่าแผนนั้นมีความยืดหยุ่น
			FB281 พิจารณาว่าปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมอาจส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทางการเงินส่วนบุคคลของตนอย่างไร (เช่น ต้นทุนของผลิตภัณฑ์ออร์แกนิก การลดของเสีย ฯลฯ)
4.9 สื่อและการโฆษณา (Advertising)		FA172 มีความมั่นใจที่จะปฏิเสธการซื้อที่เกิดจากอิทธิพลของคนรอบข้างหรือการโฆษณาขายสินค้า	

ทักษะการเงินดิจิทัล

เนื้อหา 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 เงิน (Money)	FK8 รู้ว่าเงินเป็นสิ่งที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย และรู้จักเงินในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เหรียญ ธนบัตร	FA9 มั่นใจในการรับและชำระเงินในรูปแบบต่าง ๆ	FB3 สามารถพิจารณาข้อดีข้อเสียของธุรกรรมทางการเงินแต่ละแบบ ซึ่งอาจแตกต่างกันในแต่ละบุคคล
	FK476 ทราบถึงการใช้บริการของธนาคารบนมือถือ		FB306 สามารถใช้จ่าย e-wallet อย่างชาญฉลาด
1.2 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK56 รู้สิทธิ์ของผู้บริโภคเมื่อซื้อสินค้าและบริการ โดยเฉพาะการซื้อออนไลน์ เช่น การคืนสินค้า ขอคืนเงิน การเปิดเผยข้อมูล	FA22 มีความมั่นใจที่จะปฏิเสธการซื้อที่ไม่ได้วางแผนไว้ หรือมีคนเสนอขายสิ่งที่ไม่ต้องการ	FB33 สามารถเลือกใช้เครื่องมือบนช่องทางออนไลน์ที่น่าเชื่อถือในการเปรียบเทียบราคา คุณภาพ และข้อกำหนดต่าง ๆ
		FA28 มีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการชำระเงินและการโอนต่าง ๆ	FB283 สามารถใช้ช่องทางการชำระค่าสินค้า/บริการ แบบดิจิทัล หรือการโอนเงินทางออนไลน์ด้วยวิธีที่ปลอดภัย (เช่น ทางโทรศัพท์มือถือ) และสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงและต้นทุนที่อาจเกิดขึ้นได้
		FA29 มีความมั่นใจในการเรียนรู้และใช้งานรูปแบบการชำระเงินต่าง ๆ ทั้งแบบ offline และ online โดยคำนึงถึงราคาและความเสี่ยง	
		FA30 มั่นใจที่จะเลือกใช้เครื่องมือเปรียบเทียบราคابนช่องทางออนไลน์ที่เชื่อถือได้	

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
		FA33 มีความมั่นใจที่จะเปลี่ยนหรือขอคืนเงินค่าสินค้าที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดได้	

เนื้อหา 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)			FB61 ทำการจดบันทึกการใช้จ่ายรายสัปดาห์อย่างสม่ำเสมอ
2.2 การออม (Saving)	FK419 ตระหนักถึงเครื่องมือดิจิทัลเพื่อการออมที่เชื่อถือได้	FA72 มีแรงจูงใจในการใช้เครื่องมือเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจทางการเงิน เช่น โปรแกรมเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ทางการเงิน	FB284 รับรู้และใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เชื่อถือได้และเป็นกลางในการจัดการผลิตภัณฑ์ออมทรัพย์
2.3 การลงทุน (Investing)	FK420 เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการทำให้การลงทุนเป็นการเล่นเกม (Gamification) เพื่อจูงใจให้ลงทุนและผลกระทบต่อการตัดสินใจลงทุน		

เนื้อหา 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK263 ตระหนักถึงความเสี่ยงเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินดิจิทัล เช่น โมบายแบงก์กิ้ง (Mobile Banking) การลงทุน		

เนื้อหา 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK263 ตระหนักถึงความเสี่ยงเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินดิจิทัล เช่น โหมบายแบงก์กิ้ง (Mobile Banking) การลงทุน		
4.2 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)	FK423 ตระหนักถึงแนวคิดเรื่องสิทธิข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงผลกระทบทางการเงินและทราบว่าควรได้รับการปกป้องและแบ่งปันข้อมูลเหล่านี้ด้วยความระมัดระวัง		
4.3 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection)	FK356 รู้ว่าต้องระมัดระวังในการให้ข้อมูลส่วนตัวกับผู้อื่น		FB241 สามารถดูแลข้อมูลส่วนบุคคลออนไลน์ได้
			FB243 ระมัดระวังการใช้งานบนช่องทางออนไลน์ที่ก่อให้เกิดรอยเท้าดิจิทัล (digital footprint) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของข้อมูลทางการเงินของตนเอง
4.4 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK367 คำนึงถึงความเสี่ยงเมื่อใช้งานระบบดิจิทัล เช่น การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลในทางที่ผิด ภัยไซเบอร์ ฟิชซิง การแสกข้อมูล	FA164 มีแรงจูงใจในการทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์อย่างระมัดระวัง	FB286 อธิบายว่าทำไมคุณสมบัตการรักษาความปลอดภัยที่เรียบง่าย เช่น รหัสผ่าน รหัสประจำตัว ลายนิ้วมือ และรหัส PIN จึงมีความสำคัญ (เช่น เพื่อปกป้องตนเองและหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อของการฉ้อโกง/หลอกลวงทางออนไลน์)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK368 เข้าใจความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่าน โดยเฉพาะการซื้อของผ่านทางอินเทอร์เน็ต	FA180 มั่นใจที่จะใช้ขั้นตอนความปลอดภัยขั้นพื้นฐานทางออนไลน์ (เช่น รักษาข้อมูลส่วนบุคคลและรหัสผ่านให้ปลอดภัย ใช้รหัสผ่านที่รัดกุมและแตกต่าง	

เนื้อหา 5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)	DFK1 รู้ว่าเนื้อหาออนไลน์ฟรีใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อโฆษณา		DFB1 สามารถเลือกเครื่องมือค้นหาที่ตอบสนองความต้องการ
	DFK2 รู้ว่าผลค้นหาและการกระทำบนโซเชียลมีเดียถูกจัดเรียงด้วยอัลกอริทึมที่ไม่เปิดเผย		DFB2 สามารถปรับปรุงผลลัพธ์การค้นหาด้วยคุณสมบัติของเครื่องมือค้นหา
	DFK3 รู้ว่าแพลตฟอร์มออนไลน์มีการปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้ใช้งาน		
5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data Information and Digital Content)	DFK4 รู้ว่าโลกออนไลน์มีข้อมูลและเนื้อหาหลากหลาย รวมถึงข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง	DFA1 พิจารณาผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นก่อนคลิกลิงก์	DFB3 สามารถแยกเนื้อหาโฆษณาจากเนื้อหาอื่น ๆ
	DFK5 เข้าใจความแตกต่างของข้อมูลที่บิดเบือนและข้อมูลถูกต้อง		
	DFK6 รู้ความสำคัญของการระบุตัวตนของผู้ให้ข้อมูลบนแพลตฟอร์มออนไลน์		

เนื้อหา 6. ความปลอดภัย (Safety)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)	DFK7 รู้ความสำคัญของรหัสผ่านที่คาดเดายากและแตกต่างกันในแต่ละบริการ	DFA2 ระมัดระวังไม่ให้ทั้งอุปกรณ์ในที่สาธารณะ	DFB5 สามารถใช้กลยุทธ์รักษาความปลอดภัยด้วยรหัสผ่านได้
	DFK8 ทราบถึงมาตรการในการป้องกันอุปกรณ์	DFA3 กระตือรือร้นพิจารณาพฤติกรรมการป้องกันตนเอง	DFB7 สามารถเปิดใช้งานการตรวจสอบแบบสองขั้นตอน (Two-factor Authentication) ได้
	DFK9 ทราบความสำคัญของการอัปเดตระบบและแอปพลิเคชัน		
	DFK10 รู้ประเภทความเสี่ยงและภัยต่างๆ จากการใช้เทคโนโลยี		
6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)	DFK11 รู้ความสำคัญของการระบุตัวตนอิเล็กทรอนิกส์ที่ปลอดภัย	DFA4 มั่นใจในการทำธุรกรรมออนไลน์หลังจากใช้มาตรการความปลอดภัย	DFB8 สามารถระบุอีเมลน่าสงสัยที่ขอข้อมูลส่วนตัว
			DFB9 สามารถใช้มาตรการความปลอดภัยในการชำระเงินออนไลน์

เนื้อหา 7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
7.1 การแก้ไขปัญหาทางด้านเทคนิค (Solving Technical Problems)	DFK12 ทราบฟังก์ชันหลักของอุปกรณ์ดิจิทัล		
	DFK13 ทราบสาเหตุที่อุปกรณ์ดิจิทัลอาจไม่เชื่อมต่อออนไลน์		
7.2 การระบุความต้องการและการใช้เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)	DFK14 ทราบว่ามีการซื้อขายสินค้าและบริการออนไลน์ และรับทราบกฎหมายข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	DFA5 เห็นความสำคัญของการจัดการเงินทางดิจิทัล	DFB10 สามารถทำธุรกรรมทางออนไลน์ได้ (ธนาคาร, ช้อปปิ้ง)
		DFA6 เปิดกว้างต่อโอกาสจากเทคโนโลยีดิจิทัล และตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	

ทักษะการเงินที่ยั่งยืน

เนื้อหา 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	SFK1 ตระหนักรู้ว่าระบบการเงินใช้ทรัพยากรและพลังงานจำนวนมากและสามารถส่งผลกระทบต่อทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมได้		FB275 พิจารณาเกณฑ์อื่นนอกเหนือจากราคาเมื่อเลือกซื้อสินค้าและบริการ (รวมถึงคุณภาพ ข้อกำหนดและเงื่อนไข ข้อพิจารณาด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล ฯลฯ) โดยคำนึงถึงสถานการณ์รายได้ส่วนบุคคลและสถานการณ์อื่น ๆ
			SFB1 เลือกซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
			SFB2 เลือกซื้อสินค้าและบริการโดยคำนึงผลกระทบต่อทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่เกิดจากการผลิตตลอดทั้ง Supply Chain รวมถึงคำนึงถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเพื่อความยั่งยืน และความถูกต้องของข้อมูลนี้

เนื้อหา 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การลงทุน (Investing)	FK412 ตระหนักดีว่าการลงทุนบางอย่างอาจมีผลต่อความยั่งยืนได้		
2.2 สินเชื่อ (Credit)			SFB4 เลือกฝากเงินที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน

เนื้อหา 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	SFK3 เข้าใจถึงความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศที่มีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน		
	SFK4 ระบุปัจจัยความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศ		
3.2 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	SFK5 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศและผลตอบแทน		
	SFK6 เข้าใจถึงบทบาทของความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศต่อความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทน		

เนื้อหา 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	SFK7 เข้าใจถึงลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน	SFA2 แสดงออกถึงความสำคัญของความยั่งยืนต่อการตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน	
	SFK8 เข้าใจถึงฉลากและมาตรฐานด้านความยั่งยืน		
4.2 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	SFK9 เข้าใจถึงการบิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืนหรือให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง		
4.3 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK415 เข้าใจเหตุผลของภาครัฐในการเก็บภาษี (เช่น เพื่อใช้จ่ายกับบริการสาธารณะ เช่น ด้านสุขภาพและการศึกษา เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน เพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อม และเพื่ออำนวยความสะดวกในการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น)		
4.4 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK416 ตระหนักดีว่าการตัดสินใจทางการเงินส่วนบุคคลมีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม		FB281 พิจารณาว่าปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมอาจส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทางการเงินส่วนบุคคลของตนอย่างไร (เช่น ต้นทุนของผลิตภัณฑ์ออร์แกนิก การลดของเสีย ฯลฯ)
	SFK10 เข้าใจถึงปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืน		
	SFK11 เข้าใจถึงผลกระทบด้านเศรษฐกิจมหภาคต่อการเงินส่วนบุคคล		

	SFK12 เข้าใจถึงผลกระทบด้านความยั่งยืนของการตัดสินใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคล		
--	--	--	--

กลุ่มที่ 1B เด็กและเยาวชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

I. การใช้งานกรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน

กรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนถูกออกแบบมาเพื่อใช้ในการชี้แนะสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในอนาคตโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมพร้อมสู่การทำงาน ในขณะเดียวกันก็จะมีการกำหนดกรอบสำหรับทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนซึ่งจะมีบทบาทต่อภาคเงินของไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ

สมรรถนะทางการเงินได้ถูกพัฒนาในลักษณะต่อยอดจากสมรรถนะของการเงินของกลุ่มตามกลุ่มช่วงวัยก่อนหน้านี้โดยกลุ่มที่อยู่ก่อนหน้านี้อันดับชั้น คือ เด็กและเยาวชน ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนเริ่มใช้งานสมรรถนะทางการเงินฉบับนี้ ควรที่จะต้องการทำแบบประเมินสมรรถนะทางการเงินก่อนใช้ (Pre-Test) และถ้าหากได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ 50 ของคะแนนทั้งหมด ควรจะพิจารณาใช้กรอบสมรรถนะของกลุ่มก่อนหน้านี้คือ เด็กและเยาวชน ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้คะแนนน้อย หลังจากที่มีการพัฒนาสมรรถนะทางการเงินให้ดีขึ้นแล้ว ควรจะมีการประเมินว่ากลุ่มที่ได้คะแนนน้อยมีระดับสมรรถนะทางการเงินเทียบเคียงกับระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นหรือไม่ ก่อนที่กลับมาใช้กรอบสมรรถนะทางการเงินสำหรับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอีกครั้ง

กรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะทางการเงินเพื่อความยั่งยืนได้ถูกออกแบบให้มีความยืดหยุ่นในการใช้งาน สามารถเลือกใช้งานสมรรถนะทางการเงินอย่างเดียว หรือเลือกใช้ทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะทางการเงินเพื่อความยั่งยืนเพียง 2 กลุ่มก็ได้ สำหรับการเปรียบเทียบสมรรถนะทางการเงินกับประเทศต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาให้กรอบสมรรถนะทางการเงินเหมือนกับกรอบของ INFE-OECD ที่มีการแบ่งสมรรถนะออกเป็นเนื้อหา 4 ด้าน ในเนื้อหาแต่ละด้านจะมีหัวข้อหลายหัวข้อ และในแต่ละหัวข้อจะมีสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกัน

นอกจากนี้ยังการแบ่งสมรรถนะทางการเงินออกเป็นมิติของขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางการเงินจริง ซึ่งจะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ความรู้ (Knowledge) ความคิด (Attitude) และพฤติกรรม (Behavior) ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นของการมีความรู้ทางการเงิน การมีความคิดที่จะนำความรู้ไปใช้ และการลงมือปฏิบัติจริงจนกลายเป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงทางการเงิน ในขณะที่ทักษะทางการเงินจะมีการแบ่งกลุ่มในระดับเนื้อหาเพิ่มอีก 3 ด้านคือ ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล ความปลอดภัย และการแก้ปัญหา เพื่อให้สามารถใช้อุปกรณ์และเครื่องมือดิจิทัลสำหรับใช้บริการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

ส่วนที่เหลือของกรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะทางการเงินดิจิทัลและการเงินเพื่อความยั่งยืนฉบับนี้จะแบ่งตามหัวข้อดังนี้ ส่วนที่สองจะเป็นนิยามกลุ่มเป้าหมาย ส่วนที่ 3 จะเป็นภาพรวมของสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มนี้ ในขณะที่ ส่วนที่ 4 ส่วนที่ 5 และส่วนที่ 6 เป็นสาระสำคัญของสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทักษะการเงินดิจิทัล และทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน ตามลำดับ ส่วนสุดท้ายจะเป็นรายละเอียดของสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินที่ยั่งยืนสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

II. นิยามกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย

- เด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกิน 7 ปี แต่ไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์
- เยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกิน 14 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์

เด็กและเยาวชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จะครอบคลุมบุคคลที่มีอายุ 15 ปี ไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาในระดับ ม. 4 - ม.6 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

III. ภาพรวม

เด็กและเยาวชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นกลุ่มที่ต้องได้รับการปลูกฝังความรู้และทัศนคติที่ดีที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางการเงิน การเงินดิจิทัล และการเงินเพื่อความยั่งยืนตั้งแต่ต้น กลุ่มนี้จะยังไม่มีความสามารถในการสร้างรายได้ และยังต้องพึ่งพาครอบครัว ดังนั้น จึงยังไม่มีค่าใช้จ่ายที่เป็นก้อนใหญ่ และมีโอกาสที่ก่อหนี้สินน้อยเนื่องจากไม่สามารถทำธุรกรรมต่าง ๆ ได้เอง และไม่มีภาระความรับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายหลักของครอบครัว แม้ว่าจะมีประสบการณ์ทางด้านการเงินและการทำงานน้อยกว่ากลุ่มอื่น แต่มีความคุ้นเคยกับเทคโนโลยีและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ได้ง่ายและรวดเร็ว และส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่าย ดังนั้น การสร้างสมรรถนะทางการเงินพื้นฐานเพื่อให้มีความรู้และทัศนคติที่ดีจะนำไปสู่พฤติกรรมทางด้านการเงินที่ช่วยเด็กและเยาวชนเหล่านี้ มีความมั่นคงทางการเงินตลอดช่วงอายุที่เหมาะสมต่อไปได้ และในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นการต่อยอดเพิ่มพูนและต่อยอดสมรรถนะพื้นฐาน จากระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น

โดยสรุป สามารถแสดงสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะทางการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้ดังนี้²

สมรรถนะทางการเงิน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 เงิน (Money)	FK15 FK17 FK474 FK476	FA7	FB300 FB301 FB306
	1.2 รายได้ (Income)	FK23 FK27	FA13	FB10
	1.3 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK42 FK43 FK49 FK55 FK58 FK59 FK62 FK475	FA29 FA30 FA184	FB24 FB28 FB29 FB32 FB33 FB34 FB38 FB276 FB277 FB282

² หมายเหตุ:

FK = ความรู้ทางการเงิน FA = ความคิดทางการเงิน FB = พฤติกรรมทางการเงิน

DFK = ความรู้ทางการเงินดิจิทัล DFA = ความคิดทางการเงินดิจิทัล DFB = พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล

SFK = ความรู้ทางการเงินเพื่อความยั่งยืน SFA = ความคิดทางการเงินเพื่อความยั่งยืน SFB = พฤติกรรมทางการเงินเพื่อความยั่งยืน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
				FB307
	1.4 ราคา (Price)	FK64 FK69 FK71 FK72 FK73		FB41
	1.5 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK75 FK80		FB45
	1.6 อัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Currency)	FK82 FK83 FK84 FK85 FK86 FK87 FK88 FK89 FK90 FK91	FA38	FB52 FB53 FB54
2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)	2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)	FK94 FK95 FK99 FK100 FK102 FK103 FK104	FA43 FA46	FB62 FB64 FB65 FB66 FB67
	2.2 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)	FK112 FK113 FK116 FK118 FK119 FK121 FK122	FA55 FA57 FA58 FA59 FA60 FA182	FB76 FB79 FB80 FB82 FB85 FB87 FB88 FB89 FB90 FB293 FB303
	2.3 การออม (Saving)	FK136 FK137 FK138 FK139 FK140 FK142 FK143 FK144 FK146 FK147	FA69 FA71 FA72	FB96 FB98 FB99 FB100 FB101 FB106 FB107 FB278
	2.4 การลงทุน (Investing)	FK149 FK150 FK167 FK413 FK421 FK477		FB111 FB279 FB280 FB285 FB295
	2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)	FK176 FK177 FK178 FK180 FK181 FK183	FA90 FA92 FA93	FB128 FB130 FB304
	2.6 สินเชื่อ (Credit)	FK201 FK202 FK209		
	2.7 การบริหารหนี้ (Debt and Debt Management)			FB294

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)	3.1 การเปลี่ยนแปลงมูลค่า (Changing value)	FK254 FK255 FK256	FA114	
	3.2 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK258 FK261 FK262 FK264 FK266	FA121 FA122	FB180
	3.3 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial safety nets and insurance)	FK288 FK292 FK293 FK422 FK472 FK473		FB191
4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK316 FK318 FK319 FK321 FK325 FK327 FK328 FK329	FA133 FA143	FB214 FB215 FB217 FB218 FB305
	4.2 การกำกับดูแลและการคุ้มครองผู้บริโภค (Regulation and Consumer Protection)	FK307 FK313		FB208 FB209
	4.3 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)	FK334 FK335	FA147 FA148 FA149	FB222 FB224
	4.4 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK342 FK344 FK347 FK348 FK351 FK352 FK353 FK354 FK355	FA153 FA157	FB231 FB232 FB233 FB235
	4.5 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection)	FK358 FK359		FB241 FB243 FB244
	4.6 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK370 FK371 FK372 FK373 FK414	FA163	FB249 FB250 FB251 FB252

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	4.7 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK384 FK387 FK417 FK418 FK424		
	4.8 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK388 FK389 FK390	FA171	FB263 FB264

ทักษะการเงินดิจิทัล

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 เงิน (Money)	FK476		FB306
	1.2 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK49	FA29 FA30	FB33 FB282
2. การวางแผนการเงิน (Planning and managing finances)	2.1 การออม (Saving)	FK140	FA72	FB278
	2.2 การลงทุน (Investing)	FK167 FK421		FB285
3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)	3.1 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial safety nets and insurance)	FK422		
4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK348		
	4.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection)			FB241 FB243
	4.3 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK424		
	4.4 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK389 FK390		
5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)	5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Browsing,	DFK1 DFK2 DFK3		DFB1 DFB2

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)			
	5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหา ดิจิทัล (Evaluating Data Information and Digital Content)	DFK4 DFK5 DFK6	DFA1	DFB3
6. ความปลอดภัย (Safety)	6.1 การคุ้มครอง อุปกรณ์ (Protecting Devices)	DFK7 DFK8 DFK9 DFK10	DFA2 DFA3	DFB5 DFB7
	6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)	DFK11	DFA4	DFB8 DFB9
7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)	7.1 การแก้ไขปัญหา ทางด้านเทคนิค (Solving Technical Problems)	DFK12 DFK13		
	7.2 การระบุความต้องการและการใช้ เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)	DFK14	DFA5 DFA6	DFB10

ทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	SFK1		FB276 FB277 SFB1 SFB2
	2.1 การออม (Saving)			FB278

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2. การวางแผนการเงิน (Planning and managing finances)	2.2 การลงทุน (Investing)	FK413		FB279 FB280
	2.3 สินเชื่อ (Credit)			SFB4
3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)	3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	SFK3 SFK4		
	3.2 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	SFK5 SFK6		
4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	SFK7 SFK8	SFA2	
	4.2 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK414 SFK9		
	4.3 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK417 FK418 SFK10 SFK11 SFK12		

III. สมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชน ระดับขั้นมัธยมตอนปลาย

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

1.1 เงิน (Money)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการรู้ว่ามีอำนาจซื้อของเงินอาจเปลี่ยนแปลงได้จากอัตราเงินเฟ้อ การใช้บริการทางการเงินของสถาบันการเงิน ควรเข้าใจว่าเงินฝากธนาคารก็สามารถสูญเสียมูลค่าได้ หากอัตราเงินเฟ้อสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากบริการทางการเงิน และทราบถึงการใช้บริการของธนาคารบนมือถือ ควรปลูกฝังให้มีความเชื่อว่าการเข้าถึงสังคมไม่จำเป็นต้องมีเรื่องเงินมาเกี่ยวข้อง และส่งเสริมให้สามารถใช้บริการทางการเงิน มีการเริ่มเปิดบัญชีธนาคารของตัวเอง และสามารถใช้จ่าย e-wallet อย่างชาญฉลาด

1.2 รายได้ (Income)

เป็นสมรรถนะที่ควรรู้ว่ามีรายได้มีส่วนทำให้ตนเอง ครอบครัว และสังคมมีความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี และรู้วิธีการเพิ่มรายได้ที่ถูกกฎหมาย ต้องมีการปลูกฝังความมั่นใจที่จะมองหาช่องทางในการสร้างรายได้และรู้วิธีการเพิ่มรายได้ที่ถูกกฎหมาย และส่งเสริมให้มีการวางแผนที่ทำให้แน่ใจว่าจะมีรายได้ในอนาคต

1.3 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)

เป็นสมรรถนะที่ส่งเสริมให้เกิดการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการอย่างมีความรับผิดชอบ ความเข้าใจในค่าใช้จ่ายที่เพิ่มเติมจากการซื้อสินค้า รู้เท่าทันการโฆษณา รู้เครื่องมือเปรียบเทียบราคาทางออนไลน์ การชำระเงินด้วยวิธีต่าง ๆ การตัดสินใจซื้อสินค้ามีปัจจัยอะไรบ้าง การใช้เงินตามความจำเป็นหลังเรียนจบ ควรมีความเข้าใจว่าการซื้อสินค้าบางประเภทอาจก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ตามมา เช่น ค่าใช้ร่วมกัน ค่าดูแลรักษา และค่าเก็บรักษา มีความสามารถวิเคราะห์และแยกแยะโฆษณาในการตัดสินใจซื้อสินค้า ต้องเข้าใจว่าเครื่องมือเปรียบเทียบราคาออนไลน์อาจมีข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องทั้งหมด รู้ว่าการชำระเงินด้วยวิธีต่าง ๆ มีผลต่อภาระทางการเงินที่ต่างกัน เช่น การซื้อเงินสดกับการซื้อเงินผ่อน ว่าการตัดสินใจซื้อสินค้าต้องคำนึงถึงคุณภาพ ข้อกำหนด และเงื่อนไข นอกเหนือจากราคา รวมถึงพิจารณาค่าใช้จ่ายที่อาจตามมาเมื่อซื้อสินค้า เช่น ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมจากการซื้อสินค้าเงินผ่อน มีความมั่นใจในการเรียนรู้และใช้งานวิธีการชำระเงินทั้งแบบ offline และ online โดยคำนึงถึงราคาและความเสี่ยง ส่งเสริมให้มีการวางแผนเพื่อลดการใช้จ่ายที่เกินตัว การซื้ออย่างสนุกสนาน การเล่น และการซื้อตามกระแสสังคม

1.4 ราคา (Price)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจผลกระทบทางการเงิน และการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ ทั้ง ข้อเสนอ "ฟรี" และค่าใช้จ่ายที่ตามมา ปัจจัยที่มีผลต่อราคาสินค้า ความรู้เรื่องต้นทุนสินค้าพื้นฐาน อัตราเงินเฟ้อและปัจจัยเศรษฐกิจ รวมถึงการหาข้อมูลและเปรียบเทียบราคา ควรมีความเข้าใจผลกระทบทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากข้อเสนอ "ฟรี" เช่น การสมัครใช้ฟรีเดือนแรก แต่มีการคิดค่าใช้จ่ายในเดือนต่อมา รู้ว่าราคาของสินค้าหรือบริการอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง รู้ว่าอัตราเงินเฟ้อและปัจจัยทางเศรษฐกิจในระดับมหภาคส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าได้อย่างไร รวมถึงสามารถหาข้อมูลและเปรียบเทียบราคาสินค้าผ่านช่องทางต่าง ๆ

1.5 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจว่าเอกสารหรือสัญญาทางการเงินมีผลทางกฎหมาย จึงควรอ่านและทำความเข้าใจ และเข้าใจวิธีการคำนวณพื้นฐานในเอกสารทางการเงิน เช่น การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม การคำนวณดอกเบี้ย และควรส่งเสริมให้สามารถคำนวณตัวเลขพื้นฐานเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ตรวจสอบใบเสร็จรับเงิน และติดตามการใช้จ่ายผ่านช่องทางที่เหมาะสมได้

1.6 อัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Currency)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความสามารถอธิบายได้ว่าเหตุใดในแต่ละประเทศจึงมีสกุลเงินและอัตราแลกเปลี่ยนที่แตกต่างกัน ควรรู้ว่าแลกเงินตราต่างประเทศได้ที่ไหน รู้ว่าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีความผันผวน และเมื่อแลกคืนอาจไม่ได้อัตราเดิม ควรเข้าใจเข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของผู้ให้บริการแต่ละแห่งอาจแตกต่างกัน รู้หลักเกณฑ์ในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เช่น การเสียค่าธรรมเนียมในการโอนเงินไปต่างประเทศ เข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีผลต่อต้นทุนสินค้านำเข้า-ส่งออก รวมถึงรู้วิธีการคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินตราต่างประเทศที่แตกต่างกัน และรู้ว่ามีเครื่องมือที่ช่วยในการคำนวณอัตราแลกเปลี่ยน (currency converter tools)

2. การวางแผนการเงิน (Planning and managing finances)

2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

เป็นสมรรถนะที่สำคัญที่จะทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินได้ มีการจัดทำงบประมาณ การวางแผนการเงินเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลง การตั้งเป้าหมายและการปฏิบัติตาม การติดตามรายรับ-รายจ่าย สามารถแยกจ่ายคงที่และรายจ่ายผันแปร และรู้จักเครื่องมือจัดทำงบประมาณ ควรรู้ว่าการวางแผนทางการเงินช่วยให้บรรลุเป้าหมายชีวิต มีความเข้าใจนัยสำคัญทางการเงินของทางเลือกในชีวิต รู้วิธีการจัดทำงบประมาณเพื่อบรรลุเป้าหมาย การติดตามดูแลรายรับและรายจ่ายของตนเอง การจัดสรรเงินออมและเงินสำหรับใช้จ่าย รวมถึงค่าใช้จ่ายพิเศษ รู้วิธีการวางแผนการเงินเมื่อมีปัจจัยกระทบ และเครื่องมือจัดสรรเงินบนช่องทางออนไลน์ที่เชื่อถือได้ สามารถติดตามรายรับ-รายจ่ายของตนเองอย่างสม่ำเสมอและมีการวางแผนรับมือหากมีการเปลี่ยนแปลง รวมถึงสามารถใช้เครื่องมือจัดทำงบประมาณอย่างง่ายได้

2.2 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยในการจัดการรายรับและรายจ่ายเพื่อให้ความเข้าใจความสำคัญของการจัดลำดับรายจ่ายเมื่อมีรายได้จำกัด ให้เกิดการลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ สามารถจัดการเงินในสถานการณ์ฉุกเฉิน สามารถเผชิญกับสถานการณ์ทางการเงิน ให้เกิดการจัดการรายรับและรายจ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ควรรู้วิธีลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ของตนเอง รู้แหล่งเงินที่จะนำออกมาใช้เมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝัน รู้จำนวนเงินที่ต้องมีเพื่อใช้จ่ายในช่วงที่ขาดรายได้ และวางแผนการออมได้ รู้ว่าค่านิยมและขนบธรรมเนียมของครอบครัว ชุมชน สังคม และวัฒนธรรมมีผลต่อวิธีการจัดการเงินของแต่ละคน เข้าใจว่าแต่ละช่วงวัยมีเหตุการณ์ที่กระทบกับรายรับรายจ่ายที่แตกต่างกัน มีทัศนคติที่ดีในการเผชิญกับสถานการณ์ทางการเงินที่ไม่เป็นตามที่คาดหวัง มีความเชื่อมั่นในการวางแผนใช้จ่ายและปฏิบัติตามแผน สามารถเปรียบเทียบรายจ่ายที่เกิดขึ้นจริงกับรายจ่ายที่วางแผนไว้ และปรับเปลี่ยนได้ตามความจำเป็น เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินในระยะสั้นได้ รวมถึงการใช้จ่ายอย่างมีความรับผิดชอบและจดบันทึกรายรับจ่าย/บัญชี

2.3 การออม (Saving)

การออมจะเป็นการนำรายได้ปัจจุบันเพื่อนำไปใช้ในอนาคตรือเพื่อนำไปลงทุนต่อยอด เป็นสมรรถนะสำหรับการออมที่จำเป็นคือ การเลือกผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออม ต้องมีความรู้พื้นฐานผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออม การใช้เครื่องมือและการวางแผนการออม สามารถปรับแผนการออมได้ ควรรู้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออมมีความหลากหลายและแตกต่างกัน เช่น อัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม การลดหย่อนภาษี และความเสี่ยงที่แตกต่างกัน รู้จักเครื่องมือที่ช่วยในการออมเงินอย่างสม่ำเสมอ สามารถประมาณการอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์การออมได้ สามารถเลือกผลิตภัณฑ์การออมที่สอดคล้องกับเป้าหมายทางการเงินของตนเอง รวมถึงพิจารณาคุณลักษณะด้านความยั่งยืน สามารถปรับปรุงแผนการออมเพื่อบรรลุเป้าหมายเงินออมที่สูงขึ้น

2.4 การลงทุน (Investing)

เป็นสมรรถนะที่จำเป็นซึ่งควรมุ่งเน้นสมรรถนะที่เป็นการปูพื้นฐานให้มีความรู้ความเข้าใจการลงทุน เพราะในกลุ่มนี้ยังไม่สามารถที่จะลงทุนได้ จะเป็นสมรรถนะเพื่อให้มีความเข้าใจว่าควรออมเงินก่อนลงทุน รู้ความแตกต่างระหว่างการออมเงินและการลงทุน สามารถตระหนักว่ามิฉพาะใช้คริปโทเคอร์เรนซีหรือการลงทุนเหี่ยวให้มาลงทุนโดยแอบอ้างผลตอบแทนสูง มีความเข้าใจแนวคิดของ ESG และมิติสามมิติ (สิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล) และตระหนักว่าสินทรัพย์ crypto อาจมีความเสี่ยงสูง สามารถซื้อขายได้ในลักษณะที่มีความเสี่ยง และสินทรัพย์ crypto บางอย่างอาจไม่ได้รับการควบคุม และควรมีความรู้เกี่ยวกับดอกเบี้ย ภาษี จากการลงทุน

2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)

เนื่องจากกลุ่มเด็กและเยาวชนยังไม่มีความสามารถในการหารายได้เป็นหลัก สมรรถนะในการวางแผนระยะยาวของกลุ่มนี้ จึงมุ่งเน้นให้รู้ว่าสามารถออมหรือลงทุนระยะสั้น เพื่อบรรลุความต้องการระยะยาวในอนาคตได้ เห็นถึงความสำคัญของการบริหารแผนการเงิน เข้าใจความสำคัญของการวางแผนการเงินสำหรับค่าใช้จ่ายในอนาคต เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา หรือเพื่อตอบสนองต่อไลฟ์สไตล์การดำรงชีวิต รู้ว่าอายุรายได้ และสถานการณ์ต่าง ๆ อาจส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจทางการเงินในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างไร รู้ขั้นตอนในการกำหนดเป้าหมายทางการเงินระยะยาว รู้จักการวางแผนการเงินระยะยาว และเข้าใจถึงความสำคัญของเป้าหมายระยะยาวแม้ว่าจะถูกกดดันจากความต้องการระยะสั้นก็ตาม มีความมั่นใจที่จะปฏิบัติตามแผนทางการเงินระยะยาว และปรับเปลี่ยนแผนหากมีความจำเป็น นอกจากนี้ สามารถระบุเหตุการณ์สำคัญในแต่ละช่วงชีวิต และวางแผนเตรียมเงินไว้ล่วงหน้า สามารถจัดทำแผนการเงินสำหรับเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น ค่ารักษาพยาบาล และมีการจัดการสินทรัพย์ / การวางแผนซื้อสินทรัพย์

2.6 สินเชื่อ (Credit)

กลุ่มเด็กและเยาวชนยังไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องมียืมสินเชื่อ จึงควรมุ่งเน้นมีความรู้ถึงความแตกต่างระหว่างหนี้ดี หนี้พื้ระวัง และหนี้อันตราย สามารถให้เหตุผลได้ว่า ทำไมการกู้ยืมเงินเพื่อการประกอบอาชีพ จึงมีความเหมาะสมมากกว่าการกู้ยืมเพื่อการบริโภค

2.7 การบริหารหนี้ (Debt and Debt Management)

เนื่องจากกลุ่มเด็กและเยาวชนยังไม่มีภาระหนี้สิน แต่ควรมีความรู้ในสามารถจัดการหนี้สินตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)

3.1 การเปลี่ยนแปลงมูลค่า (Changing Value)

สมรรถนะด้านนี้จะช่วยให้สามารถเข้าใจความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงหรือสูญเสียของราคาหรือมูลค่าของสินค้า ควรมีความเข้าใจการเพิ่มขึ้นและลดลงของราคาสินค้าเมื่อเวลาผ่านไป เข้าใจว่าการลงทุนเป็นได้ทั้งการสูญเสียมูลค่า (ขาดทุน) และการเพิ่มมูลค่า (กำไร) และความตระหนักว่าผลลัพธ์การลงทุนมีระดับความเสี่ยงของการสูญเสียเงินลงทุนที่แตกต่างกัน ควรปลูกฝังการยอมรับว่าการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าของสินค้าบางชนิด อาจทำให้เงินของเราเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้

3.2 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)

สมรรถนะด้านนี้จะช่วยให้สามารถเข้าใจความเสี่ยงที่เกิดอาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการตามแผนทางเงินระยะยาว รู้จักความเสี่ยงจากผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ควรรู้ว่ามีความเสี่ยงบางประเภทที่หากเกิดขึ้นจะมีผลกระทบต่อการเงินส่วนบุคคล เช่น การก่อการร้าย น้ำท่วม เจ็บป่วย ป่วยทางใจ เศรษฐกิจ รวมถึงควรตระหนักถึงความเสี่ยงที่เกิดจากการเลือกใช้บริการหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินทั้งแบบ online และ offline ควรตระหนักว่าการนำเสนอผลตอบแทนอาจไม่บอกความเสี่ยง ควรปลูกฝังความระมัดระวังการตัดสินใจที่เร่งรีบหรือปราศจากข้อมูลที่เพียงพอ เกี่ยวกับความเสี่ยงและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

3.3 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)

สมรรถนะทางด้านนี้จะเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงทางการเงิน และการใช้ประกันภัยเป็นเครื่องมือในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงที่อาจจะมีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน ควรรู้ว่ามีผลิตภัณฑ์ทางการเงินให้ทั้งผลตอบแทนและความเสี่ยง รู้วิธีการป้องกันหรือบรรเทาความเสี่ยงโดยการออมเงินเพื่อฉุกเฉิน และควรแบ่งเงินออมเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน รู้วิธีคำนวณระยะเวลาในการออมเพื่อให้มีเงินออมเพื่อฉุกเฉิน 3 - 6 เท่าของรายจ่ายจำเป็นต่อเดือน มีความตระหนักถึงเครื่องมือดิจิทัลที่เชื่อถือได้เพื่อเปรียบเทียบและตัดสินใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ประกันภัย มีความรู้เกี่ยวกับการประกันภัย ประกันชีวิต และมีความรู้เกี่ยวกับการปกป้องและความเสี่ยง (Protection and Risk) ครอบคลุมการบริหารความเป็นไปได้ของการสูญเสียทางการเงิน

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)

เป็นสมรรถนะที่สำคัญสำหรับการเพิ่มความรู้และทักษะทางด้านการเงินทั้งในฐานะผู้ที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมและในฐานะผู้ให้คำแนะนำทางการเงินกับผู้อื่น การเข้าถึงแหล่งข้อมูลและคำปรึกษาทางการเงิน การเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ทางการเงิน การใช้เครื่องมือทางการเงิน การตัดสินใจและขอความช่วยเหลือ ควรรู้ช่องทางในการเข้าถึงความรู้ทางการเงิน และแหล่งให้คำปรึกษาที่เชื่อถือได้ ควรรู้วิธีเปรียบเทียบข้อมูลผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินจากแหล่งต่าง ๆ มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างแหล่งความรู้ทางการเงินที่เป็นกลางกับที่มาจากสื่อโฆษณา สามารถใช้เครื่องมือเพื่อช่วยในการตัดสินใจทางการเงินและปรับปรุงพฤติกรรมทางการเงิน ควรรู้ตัวเมื่อมีปัญหาทางการเงินและเมื่อใดควรขอความช่วยเหลือ และสามารถใช้อุปกรณ์ที่ให้ข้อมูลหรือให้คำปรึกษาทางการเงินในการตัดสินใจ

4.2 การกำกับดูแลและการคุ้มครองผู้บริโภค (Regulation and Consumer Protection)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจถึงการกำกับดูแลและการคุ้มครองผู้บริโภคที่ใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน สิทธิและหน้าที่ขั้นพื้นฐานของผู้ใช้บริการทางการเงิน และเพราะเหตุใดจึงได้รับความคุ้มครอง และรู้ว่าสามารถตรวจสอบผู้ให้บริการทางการเงินว่าได้รับอนุญาตจากหน่วยงานกำกับดูแลหรือไม่ รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการศึกษาข้อมูลของผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้มีข้อมูลในการตัดสินใจใช้บริการ และการตรวจสอบผู้ให้บริการทางการเงินว่ามีใบอนุญาตหรือใบขึ้นทะเบียนให้ประกอบธุรกิจจากหน่วยงานกำกับดูแลหรือไม่

4.3 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ในการใช้บริการทางการเงิน โดยควรมีความเข้าใจสิทธิและหน้าที่ขั้นพื้นฐานของผู้ให้บริการ เช่น หน้าที่ปฏิบัติต่อลูกค้าอย่างเป็นธรรม ถูกต้อง ชัดเจน และโปร่งใส รวมถึงชดเชยเมื่อเกิดความเสียหาย ความเข้าใจผลกระทบที่จะเกิดขึ้นหากผู้ใช้บริการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ควรปลูกฝังเพื่อให้มีแรงจูงใจที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิของผู้ใช้บริการทางการเงิน มีทัศนคติว่าสิทธิของผู้ใช้บริการทางการเงินเป็นเรื่องสำคัญ และมีแรงจูงใจที่จะรักษาสีและรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองในฐานะผู้ใช้บริการทางการเงิน นอกจากนี้ ต้องส่งเสริมให้มีความสามารถอ่าน ตรวจสอบ และทำความเข้าใจเอกสารทางการเงิน สัญญารวมทั้งรายละเอียดและหมายเหตุอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใช้บริการ และการรักษาสีและมีความรับผิดชอบในฐานะผู้ใช้บริการทางการเงิน

4.4 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยให้สามารถใช้ประโยชน์จากบริการทางการเงิน รู้รายละเอียดและเงื่อนไขของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน มีการเลือกและซื้อผลิตภัณฑ์ทางการเงิน สามารถสอบถามและการศึกษาข้อมูล สามารถแยกข้อเท็จจริงจากข้อมูลส่งเสริมการขาย ควรรู้รายละเอียดและเงื่อนไขที่สถาบันการเงินแจ้งไว้ เช่น ค่าธรรมเนียม, ยอดใช้จ่ายขั้นต่ำ รู้จักผลิตภัณฑ์ทางการเงินในรูปแบบดิจิทัลและผลิตภัณฑ์ที่อยู่นอกการกำกับดูแล

เข้าใจว่าผู้ให้บริการทางการเงินในระบบอยู่ภายใต้การกำกับของหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย ควรมีความมั่นใจในการสอบถามผู้ให้บริการทางการเงินเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ ใช้เวลาในการศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินก่อนตัดสินใจซื้อหรือเลือกใช้บริการ เลือกใช้บริการจากผู้ให้บริการที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล

4.5 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection)

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กลุ่มเด็กและเยาวชนควรมีความเข้าใจว่าผู้ใช้บริการทางการเงินมีสิทธิในการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของตนเอง และมีความเข้าใจถึงความเสี่ยงและผลที่จะตามมาจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงต้องส่งเสริมให้มีความสามารถดูแลข้อมูลส่วนบุคคลออนไลน์ได้ มีความระมัดระวังการใช้งานบนช่องทางออนไลน์ที่ก่อให้เกิดรอยเท้าดิจิทัล (digital footprint) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของข้อมูลทางการเงินของตนเอง และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่อาจทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลทางการเงินรั่วไหล

4.6 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)

ปัจจุบันการหลอกลวงทางการเงินเพิ่มมากขึ้น เด็กและเยาวชนควรต้องมีภูมิคุ้มกันตนเองมากขึ้น จึงเป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการขอความช่วยเหลือและการแจ้งเบาะแส การระวังการหลอกลวง การรู้แหล่งข้อมูลและการเตือนภัย การแยกแยะและประเมินภัยทางการเงิน การวิเคราะห์และปฏิเสธข้อเสนอ ควรรู้ว่าจะขอความช่วยเหลือหรือแจ้งเบาะแสภัยทางการเงินได้ที่หน่วยงานใด เช่น หน่วยงานกำกับดูแลทางการเงิน หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการป้องกันการฉ้อโกง รู้จักการหลอกลวงที่เกี่ยวกับการลงทุนและการหลอกลวงทางการเงินทั่วไป รู้แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับภัยทางการเงินและการเตือนภัยต่าง ๆ ปลูกฝังให้มีความมั่นใจในการแยกแยะว่าผู้ติดต่อมายื่นข้อเสนอหรือคำแนะนำที่น่าสงสัยอาจเป็นมิจฉาชีพ ปฏิเสธการสนทนากับผู้ที่อ้างว่าเป็นตัวแทนของสถาบันการเงินหากสงสัยว่าเป็นการหลอกลวง

4.7 ปัจจัยภายนอก (External Influences)

ปัจจัยภายนอกเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ แต่สามารถบริหารจัดการการเงินเพื่อลดความเสี่ยงและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้ โดยควรมีความเข้าใจผลกระทบจากการตัดสินใจทางการเงินของเรากับต่อชีวิตครอบครัว และสังคม เช่น ปัญหาหนี้ครัวเรือน รู้จักหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจการเงินและการคลัง ความเข้าใจเป้าหมายทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน (เช่น net zero) และผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการเงิน รวมถึงการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม หรือธรรมาภิบาลในการตัดสินใจทางการเงินส่วนบุคคล และตระหนักดีว่าบริษัทต่าง ๆ มีการใช้รอยเท้าดิจิทัลส่วนบุคคล (รวมถึงผ่านเครื่องมือที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์) เพื่อสร้างโฆษณาออนไลน์ที่ออกแบบโดยเฉพาะ

4.8 สื่อและการโฆษณา (Advertising)

สื่อและการโฆษณามีอิทธิพลส่งผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติทางการเงิน ควรรู้ว่สื่อหรือบุคคลอื่นอาจมีอิทธิพลต่อการออมและการใช้จ่ายของเรา ควรยอมรับว่าข้อมูลส่งเสริมการขายอาจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน มีความตระหนักถึงบทบาทการโฆษณาส่งเสริมการขายและการใช้รอยเท้าดิจิทัล

(digital footprint) ในการนำเสนอโฆษณาออนไลน์ให้เหมาะกับแต่ละบุคคล เช่น เมื่อเรากดดูสินค้าอะไร ระบบจะจดจำและนำเสนอสินค้านั้นมาให้เห็นบ่อย ๆ รวมถึงการปลูกฝังความเชื่อว่าการเป็นผู้ที่มีวิจารณญาณในการใช้จ่าย จะช่วยให้เราจัดการการเงินของตนเองได้ และส่งเสริมให้มีความ สามารถจัดการแรงกดดันของสื่อและบุคคลอื่น ๆ ด้วยตนเอง ที่จะทำให้เกิดการใช้จ่ายอย่างไม่ระมัดระวัง หรือไม่ออมเงินได้ และมีการพิจารณาข้อมูลอย่างรอบคอบ เมื่อได้รับข้อมูลจากสื่อโฆษณา รวมถึงแรงกดดันทางสังคม เพื่อให้สามารถตัดสินใจเลือกซื้อหรือใช้บริการได้ตรงตามความตั้งใจ

IV. ทักษะการเงินดิจิทัล

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

1.1 เงิน (Money)

เป็นสมรรถนะที่ควรทราบถึงการใช้บริการของธนาคารบนมือถือ และส่งเสริมความสามารถใช้จ่าย e-wallet อย่างชาญฉลาด

1.2 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)

เป็นสมรรถนะที่ควรเข้าใจว่าเครื่องมือเปรียบเทียบราคบนช่องทางออนไลน์อาจมีข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องทั้งหมด ควรปลูกฝังให้มีความมั่นใจในการเรียนรู้และใช้งานรูปแบบการชำระเงินต่าง ๆ ทั้งแบบ offline และ online โดยคำนึงถึงราคาและความเสี่ยง มีความมั่นใจที่จะเลือกใช้เครื่องมือเปรียบเทียบราคบนช่องทางออนไลน์ที่เชื่อถือได้ รวมถึงส่งเสริมให้ สามารถเลือกใช้เครื่องมือบนช่องทางออนไลน์ที่น่าเชื่อถือในการเปรียบเทียบราคา คุณภาพ และข้อกำหนดต่าง ๆ และมีการใช้เครื่องมือเปรียบเทียบออนไลน์ที่เชื่อถือได้ (ถ้ามี) เพื่อเปรียบเทียบราคา คุณภาพ ข้อกำหนดและเงื่อนไขของสินค้าและบริการ

2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

2.1 การออม (Saving)

เป็นสมรรถนะที่ควรรู้จักเครื่องมือที่เป็นกลางที่ช่วยให้สามารถออมเงินอย่างสม่ำเสมอ ควรปลูกฝังให้มีแรงจูงใจในการใช้เครื่องมือเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจทางการเงิน เช่น โปรแกรมเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และส่งเสริมให้สามารถเปรียบเทียบและเลือกตัวเลือกการออมที่แตกต่างกันตามคุณลักษณะ (อัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม ภาษี นโยบายการถอน รวมถึงประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลกิจการ หากมี) รวมถึงใช้เครื่องมือเปรียบเทียบที่เชื่อถือได้และเป็นกลาง

2.2 การลงทุน (Investing)

เป็นสมรรถนะที่ควรมีความตระหนักว่ามีฉ้อโกงมักใช้คริปโทเคอร์เรนซีหลอกลวงเหยื่อให้มาลงทุน โดยแอบอ้างผลตอบแทนสูง และตระหนักว่าสินทรัพย์ crypto อาจมีความเสี่ยงสูง สามารถซื้อขายได้ในลักษณะที่มีความเสี่ยง และสินทรัพย์ crypto บางอย่างอาจไม่ได้รับการควบคุม และควรส่งเสริมให้มีความคำนึงถึงคุณสมบัติการเล่นเกมที่ลงทุนผ่านแพลตฟอร์มการซื้อขายและแอป

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)

3.1 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial safety nets and insurance)

เป็นสมรรถนะที่ควรมีความตระหนักถึงเครื่องมือดิจิทัลที่เชื่อถือได้เพื่อเปรียบเทียบและตัดสินใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ประกันภัย

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

4.1 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)

เป็นสมรรถนะที่ควรรู้จักผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินในรูปแบบดิจิทัล และผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่อยู่นอกการกำกับดูแลของหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง

4.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection)

เป็นสมรรถนะที่ควรส่งเสริมให้มีความสามารถดูแลข้อมูลส่วนบุคคลออนไลน์ได้ มีความระมัดระวังการใช้งานบนช่องทางออนไลน์ที่ก่อให้เกิดรอยเท้าดิจิทัล (digital footprint) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของข้อมูลทางการเงินของตนเอง

4.3 ปัจจัยภายนอก (External Influences)

เป็นสมรรถนะที่ควรมีความตระหนักดีว่าบริษัทต่าง ๆ มีการใช้รอยเท้าดิจิทัลส่วนบุคคล (รวมถึงผ่านเครื่องมือที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์) เพื่อสร้างโฆษณาออนไลน์ที่ออกแบบโดยเฉพา

4.4 สื่อและการโฆษณา (Advertising)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการยอมรับว่าข้อมูลส่งเสริมการขายอาจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และความตระหนักถึงบทบาทการโฆษณาส่งเสริมการขายและการใช้รอยเท้าดิจิทัล (digital footprint) ในการนำเสนอโฆษณาออนไลน์ให้เหมาะกับแต่ละบุคคล เช่น เมื่อเรากดดูสินค้าอะไร ระบบจะจดจำและนำเสนอสินค้านั้นมาให้เห็นบ่อย ๆ

5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)

5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)

เป็นสมรรถนะที่สำคัญ ที่ควรรู้ว่าเนื้อหาออนไลน์ฟรีใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อโฆษณา รู้ว่าผลค้นหาและการกระทำบนโซเชียลมีเดียถูกจัดเรียงด้วยอัลกอริทึมที่ไม่เปิดเผย รู้ว่าแพลตฟอร์มออนไลน์มีการปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้ใช้รายคน สามารถเลือกเครื่องมือค้นหาที่ตอบสนองความต้องการ และสามารถปรับปรุงผลลัพธ์การค้นหาด้วยคุณสมบัติของเครื่องมือค้นหา

5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data, Information and Digital Content)

เป็นสมรรถนะที่สำคัญที่ควรรู้ว่ามีข้อมูลและเนื้อหาหลากหลาย รวมถึงข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง มีความเข้าใจความแตกต่างของข้อมูลที่บิดเบือนและข้อมูลถูกต้อง ควรรู้ความสำคัญของการระบุตัวตนของผู้ให้ข้อมูลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ สามารถแยกเนื้อหาโฆษณาจากเนื้อหาอื่น ๆ และสามารถพิจารณาผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นก่อนคลิกลิงก์

6. ความปลอดภัย (Safety)

6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)

สมรรถนะนี้เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่สามารถใช้บริการทางการเงินดิจิทัล ซึ่งควรรู้ความสำคัญของรหัสผ่านที่คาดเดายากและแตกต่างกันในแต่ละบริการ ทราบถึงมาตรการในการป้องกันอุปกรณ์ ทราบความสำคัญของการอัปเดตระบบและแอปพลิเคชัน ควรรู้ประเภทความเสี่ยงและภัยต่าง ๆ จากการใช้เทคโนโลยี มีความสามารถวิธีใช้กลยุทธ์รักษาความปลอดภัยด้วยรหัสผ่าน สามารถเปิดใช้การตรวจสอบสองขั้นตอน (Two-factor Authentication) มีความระมัดระวังไม่ให้ทั้งอุปกรณ์ในที่สาธารณะ และความกระตือรือร้นพิจารณาพฤติกรรมกรรมการป้องกันตนเอง

6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)

เป็นสมรรถนะสำหรับการคุ้มครองการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลและการรักษาความเป็นส่วนตัวอย่างเหมาะสม ควรทราบถึงการแชร์ข้อมูลส่วนบุคคลอย่างปลอดภัยด้วยการระบุตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ ควรรู้ความสำคัญของการระบุตัวตนอิเล็กทรอนิกส์ที่ปลอดภัย มีความสามารถระบุอีเมลน่าสงสัยที่ขอข้อมูลส่วนตัว สามารถใช้มาตรการความปลอดภัยชำระเงินออนไลน์ รวมถึงมีความมั่นใจในการทำธุรกรรมออนไลน์หลังจากใช้มาตรการความปลอดภัย

7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)

7.1 การแก้ไขปัญหาทางด้านเทคนิค (Solving Technical Problems)

ในการใช้บริการทางการเงินดิจิทัล จะต้องเข้าใจถึงการเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ สมรรถนะด้านนี้จะเกี่ยวกับการทราบฟังก์ชันหลักของอุปกรณ์ดิจิทัล และทราบสาเหตุที่อุปกรณ์ดิจิทัลอาจไม่เชื่อมต่อออนไลน์

7.2 การระบุความต้องการและการใช้เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี โดยควรทราบว่ามีการซื้อขายสินค้าและบริการออนไลน์ และรับทราบกฎหมาย ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง สามารถทำธุรกรรมออนไลน์ (ธนาคาร, ช้อปปิ้ง) ควรเห็นความสำคัญของการจัดการเงินทางดิจิทัล และเปิดกว้างต่อโอกาสจากเทคโนโลยีดิจิทัล และตระหนักถึงความเสี่ยง

V. ทักษะการเงินเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

ทักษะในกลุ่มนี้จะเกี่ยวกับการตระหนักรู้ว่าระบบการเงินใช้ทรัพยากรและพลังงานจำนวนมากและสามารถส่งผลกระทบทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ และควรส่งเสริมให้สามารถพิจารณาทางเลือกที่ยั่งยืน แทนการซื้อใหม่ สามารถพิจารณาปัจจัยทั้งระยะสั้นและระยะยาวในการตัดสินใจใช้จ่าย พยายามเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สภาพการผลิต ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมของสินค้าหรือบริการ เลือกซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการเลือกซื้อสินค้าและบริการโดยคำนึงผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม

2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

เป็นทักษะที่ให้ความสำคัญการใช้บริการทางการเงินที่สนับสนุนความยั่งยืน เช่น การออม การลงทุน หรือสินเชื่อ โดยควรปลูกฝังให้มีความมั่นใจในการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออมได้อย่างเหมาะสม (รวมถึงเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณลักษณะด้านความยั่งยืน) หรือมีความมั่นใจที่จะขอคำแนะนำหากจำเป็น ส่งเสริมให้สามารถเลือกผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออมได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับเป้าหมายทางการเงินของตนเอง รวมถึงพิจารณาถึงคุณลักษณะด้านความยั่งยืน และเปรียบเทียบและเลือกตัวเลือกการออมที่แตกต่างกันตามคุณลักษณะ ควรมีความเข้าใจแนวคิดของ ESG และมิติสามมิติ (สิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล)

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

เป็นทักษะที่เกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุนที่มีปัจจัยเสี่ยงของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ควรมีความเข้าใจผลกระทบของความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อความมั่นคงทางการเงิน สามารถระบุปัจจัยความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศ รวมถึงมีความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศและผลตอบแทน และเข้าใจถึงบทบาทของความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศต่อความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทน

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

เป็นทักษะที่ทำให้เข้าใจภาพรวมของการเงินและการลงทุนที่มีความสัมพันธ์กับความยั่งยืน ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมที่ต้องคำนึงความยั่งยืน ควรมีความเข้าใจถึงลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน เข้าใจถึงฉลากและมาตรฐานด้านความยั่งยืน ตระหนักถึงแนวคิดของการล้างสีเขียวและผลที่ตามมา มีความเข้าใจถึงการบิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืนหรือให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง เข้าใจเป้าหมายทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน (เช่น net zero) และผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการเงิน คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม หรือธรรมาภิบาลในการตัดสินใจทางการเงินส่วนบุคคล เข้าใจถึงปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืน และเข้าใจถึงผลกระทบด้านเศรษฐกิจมหภาคต่อการเงินส่วนบุคคล เข้าใจถึงผลกระทบด้านความยั่งยืนของการตัดสินใจ

เกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคล รวมถึงควรปลูกฝังให้สามารถแสดงออกถึงความสำคัญของความยั่งยืนต่อการตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน

VI. รายละเอียดของสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินที่ยั่งยืนสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชน ระดับชั้นมัธยมตอนปลาย

สมรรถนะทางการเงิน

เนื้อหา: 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 เงิน (Money)	FK15 รู้ว่าอำนาจซื้อของเงินอาจเปลี่ยนแปลงได้จากอัตราเงินเฟ้อ	FA7 เชื่อว่าการเข้าสังคมไม่จำเป็นต้องมีเรื่องเงินมาเกี่ยวข้อง	FB300 สามารถใช้บริการทางการเงิน
	FK17 รู้ว่าเงินฝากธนาคารก็สามารถสูญเสียมูลค่าได้ หากอัตราเงินเฟ้อสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับ		FB301 เริ่มเปิดบัญชีธนาคารของตัวเอง
	FK474 มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากบริการทางการเงิน		FB306 สามารถใช้จ่าย e-wallet อย่างชาญฉลาด
	FK476 ทราบถึงการใช้บริการของธนาคารบนมือถือ		
1.2 รายได้ (Income)	FK23 รู้ว่ารายได้มีส่วนทำให้ตนเองครบครัน และสังคมมีความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี	FA13 มั่นใจที่จะมองหาช่องทางในการสร้างรายได้	FB10 สามารถวางแผนที่ทำให้แน่ใจได้ว่าจะมีรายได้ในอนาคต
	FK27 รู้วิธีการเพิ่มรายได้ที่ถูกกฎหมาย		
1.3 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK42 รู้ว่าการซื้อสินค้าบางประเภทอาจก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่อาจจะตามมา เช่น สินค้าที่ต้องใช้ร่วมกัน ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา ค่าเก็บรักษา	FA29 มีความมั่นใจในการเรียนรู้และใช้งานรูปแบบการชำระเงินต่าง ๆ ทั้งแบบ offline และ online โดยคำนึงถึงราคาและความเสี่ยง	FB24 สามารถวางแผนเพื่อลดการใช้จ่ายที่เกินตัว การซื้ออย่างหุนหันพลันแล่น การซื้อตามโฆษณา หรือการซื้อตามกระแสสังคม
	FK43 รู้เท่าทันโฆษณาในการตัดสินใจซื้อสินค้า	FA30 มั่นใจที่จะเลือกใช้เครื่องมือเปรียบเทียบราคابนช่องทางออนไลน์ที่เชื่อถือได้	FB28 สามารถพิจารณาทางเลือกที่ยั่งยืนแทนการซื้อใหม่ เช่น การใช้ซ้ำและการรีไซเคิล
	FK49 รู้ว่าเครื่องมือเปรียบเทียบราคابนช่องทางออนไลน์อาจมีข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ หรือไม่ถูกต้องทั้งหมด		FB29 สามารถเลือกซื้อสินค้าในราคาที่ยุติธรรม

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK55 รู้ว่าการชำระค่าสินค้าด้วยวิธีที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อภาระทางการเงินที่ต่างกัน เช่น การซื้อสินค้าแบบเงินสด ซึ่งจ่ายเงินสดเพียงครั้งเดียวเต็มจำนวน จะไม่สร้างภาระทางการเงินในอนาคต แต่หากเป็นการซื้อสินค้าแบบเงินผ่อน จะมีภาระต้องจ่ายเงินเป็นงวด ๆ ตามระยะเวลาที่ตกลงกัน		FB32 สามารถเลือกใช้วิธีการชำระเงินทั้งแบบ Offline และ Online ได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการ ปลอดภัย และคำนึงถึงค่าธรรมเนียมที่จะต้องจ่าย
	FK58 รู้ว่าราคาไม่ใช่ปัจจัยเดียวในการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ แต่ยังต้องคำนึงถึงคุณภาพ ข้อกำหนด และเงื่อนไขด้วย		FB33 สามารถเลือกใช้เครื่องมือบนช่องทางออนไลน์ที่น่าเชื่อถือในการเปรียบเทียบราคา คุณภาพ และข้อกำหนดต่าง ๆ
	FK59 รู้ว่าสามารถเลือกซื้อสินค้าทดแทนหรือสินค้ามือ 2 ซึ่งมีราคาถูกกว่าได้ในบางโอกาส		FB34 พิจารณาค่าใช้จ่ายที่อาจจะตามมาเมื่อซื้อสินค้า เช่น การซื้อสินค้าเงินผ่อนมักมีดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม
	FK62 รู้ว่าการสมัครสมาชิกที่มีการคิดค่าบริการรายเดือนหรือรายปี มักจะมีการต่ออายุบริการโดยอัตโนมัติ และทำให้เกิดค่าใช้จ่ายตามมา		FB38 สามารถหลีกเลี่ยงการซื้อของที่ไม่ได้วางแผนไว้ก่อน
	FK475 ทราบถึงวิธีการการแปลงคะแนนเครดิตผ่านธุรกรรมทางการเงิน		FB276 พิจารณาปัจจัยทั้งระยะสั้นและระยะยาวในการตัดสินใจใช้จ่าย เช่น ข้อจำกัดด้านรายได้ ความต้องการของครอบครัว ภาระผูกพัน สิ่งแวดล้อม สังคม และจริยธรรม
			FB277 พยายามเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งที่มา สถานะการผลิต ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมของสินค้าหรือ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			บริการ ตลอดจนประสิทธิภาพการกำกับดูแลของบริษัทที่เสนอสินค้าหรือบริการ
			FB282 ใช้เครื่องมือเปรียบเทียบออนไลน์ที่เชื่อถือได้เพื่อเปรียบเทียบราคาคูณภาพ ข้อกำหนดและเงื่อนไขของสินค้าและบริการ
			FB307 อ่านเงื่อนไขก่อนการซื้อสินค้า
1.4 ราคา (Prices)	FK64 เข้าใจผลกระทบทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากข้อเสนอ "ฟรี" เช่น สมัครใช้ฟรีเดือนแรก แต่จะคิดค่าใช้จ่ายในเดือนต่อมา		FB41 สามารถหาข้อมูลและเปรียบเทียบราคาสินค้าผ่านช่องทางต่าง ๆ (Online และ Offline) จากผู้ให้บริการหลายแหล่ง ก่อนตัดสินใจซื้อ
	FK69 รู้ว่าราคาของสินค้าหรือบริการอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ภาษี อัตราแลกเปลี่ยน ค่าขนส่ง		
	FK71 มีความรู้เรื่องต้นทุนสินค้าพื้นฐาน		
	FK72 รู้ว่าการกำหนดราคาสินค้าที่มีราคาสูง มักมาจากแนวคิดต้องการของกลุ่มลูกค้า และระดับรายได้ของลูกค้า เช่น ของที่มีความต้องการสูงก็จะมีราคาที่สูงกว่า หรือสินค้าบางชนิด ที่กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้มีรายได้สูง จึงมีการตั้งราคาสูง		
	FK73 รู้ว่าอัตราเงินเฟ้อและปัจจัยทางเศรษฐกิจในระดับมหภาคส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าได้อย่างไร		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.5 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK75 รู้ว่าเอกสารหรือสัญญาทางการเงินมีผลทางกฎหมาย จึงควรอ่านและทำความเข้าใจ		FB45 สามารถคำนวณตัวเลขพื้นฐานเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ตรวจสอบใบเสร็จรับเงิน และติดตามการใช้จ่ายผ่านช่องทางที่เหมาะสมได้
	FK80 เข้าใจวิธีการคำนวณพื้นฐานในเอกสารทางการเงิน เช่น การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม การคำนวณดอกเบี้ย		
1.6 อัตราแลกเปลี่ยน (Foreign currency)	FK82 สามารถอธิบายได้ว่าเหตุใดในแต่ละประเทศจึงมีสกุลเงินและอัตราแลกเปลี่ยนที่แตกต่างกัน	FA38 มั่นใจในการทำธุรกรรมที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	FB52 สามารถชำระเงินสดในสกุลเงินตราต่างประเทศได้
	FK83 รู้ว่าสามารถแลกเงินตราต่างประเทศได้ในแหล่งที่น่าเชื่อถือ		FB53 สามารถพิจารณาตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการเป็นสกุลเงินต่างประเทศได้
	FK84 รู้ว่าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีความผันผวน และเมื่อแลกเปลี่ยนอาจไม่ได้อัตราเดิม		FB54 สามารถคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินตราต่างประเทศ
	FK85 รู้ว่าการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ		
	FK86 เข้าใจว่าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของผู้ให้บริการแต่ละแห่งอาจแตกต่างกัน		
	FK87 รู้หลักเกณฑ์ในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เช่น การเสียค่าธรรมเนียมในการโอนเงินไปต่างประเทศ		
	FK88 รู้ว่าเงินตราต่างประเทศมีความผันผวนและอาจกระทบต่อการซื้อสินค้า		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	การท่องเที่ยว หรือการโอนเงินระหว่างประเทศ		
	FK89 รู้ว่าการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีผลต่อต้นทุนสินค้านำเข้า-ส่งออก		
	FK90 รู้วิธีการคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินตราต่างประเทศที่แตกต่างกัน		
	FK91 รู้ว่ามีเครื่องมือที่ช่วยในการคำนวณอัตราแลกเปลี่ยน (currency converter tools)		

เนื้อหา: 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)	FK94 รู้ว่าการวางแผนการเงินสามารถช่วยให้บรรลุเป้าหมายชีวิตได้อย่างไร	FA43 มุ่งมั่นที่จะตั้งเป้าหมายและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย	FB62 สามารถติดตามรายรับ-รายจ่ายของตนเองอย่างสม่ำเสมอ และวางแผนรับมือหากมีการเปลี่ยนแปลง
	FK95 รู้ยัยสำคัญทางการเงินของทางเลือกในชีวิตที่อาจมีผลต่อการจัดสรรเงินสำหรับใช้จ่าย เช่น เลือกเรียนต่อหรือเลือกทำงาน	FA46 มีแรงจูงใจที่จะจัดสรรเงินและปฏิบัติตามแผน เพื่อความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี	FB64 สามารถแยกรายจ่ายคงที่กับรายจ่ายผันแปรได้
	FK99 รู้วิธีการจัดทำงบประมาณเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้		FB65 ทำแผนใช้ชีวิต และสามารถใช้ชีวิตในแบบที่ตนเองวางแผนไว้ โดยคำนึงถึงสถานการณ์และการเงิน
	FK100 รู้วิธีติดตามดูแลรายรับและรายจ่ายของตนเอง เพื่อให้ใช้จ่ายไม่เกินงบประมาณที่ตั้งไว้		FB66 สามารถเลือกและใช้เครื่องมือจัดทำงบประมาณอย่างง่ายได้
	FK102 รู้วิธีการจัดสรรเงินออมและเงินสำหรับใช้จ่าย รวมถึงจัดทำงบประมาณสำหรับค่าใช้จ่ายพิเศษ เช่น ซื้อของขวัญไปท่องเที่ยว ไปทำบุญ		FB67 สามารถระบุผลกระทบของการตัดสินใจด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเงิน เช่น ตัดสินใจศึกษาต่อ ต้องเก็บเงินเพิ่ม
	FK103 รู้วิธีการวางแผนการเงินเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลง เมื่อมีปัจจัยกระทบกับรายได้หรือรายจ่าย เช่น การเรียนต่อ แต่งงาน มีลูก		
	FK104 รู้จักเครื่องมือจัดสรรเงินบนช่องทางออนไลน์ที่เชื่อถือได้ และใช้งานอย่างสม่ำเสมอ		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.2 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)	FK112 รู้ความสำคัญของการจัดลำดับรายจ่ายเมื่อมีรายได้จำกัด	FA55 มีทัศนคติที่ดีในการเผชิญกับสถานการณ์ทางการเงินที่ไม่เป็นตามที่คาดหวัง	FB76 ไม่ใช้จ่ายเกินฐานะของตนเอง
	FK113 รู้วิธีลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ของตนเอง	FA57 มีแรงจูงใจที่จะบริหารเงินเพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดี	FB79 ทำการเปรียบเทียบทางเลือกที่มีเมื่อต้องใช้จ่ายหรือออมเงิน โดยคำนึงถึงข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกแต่ละประเภท
	FK116 รู้ว่ารายจ่ายที่เกิดจากการตัดสินใจโดยใช้อารมณ์	FA58 มีความมั่นใจที่จะไม่ใช้จ่ายเงินเกินตัว	FB80 สามารถหลีกเลี่ยงการใช้จ่ายที่มากเกินไปได้สำเร็จ
	FK118 รู้แหล่งเงินที่จะนำออกมาใช้ เมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝัน	FA59 มีความมั่นใจที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับรายรับและรายจ่าย	FB82 ลดรายจ่ายที่เกิดจากการตัดสินใจโดยใช้อารมณ์
	FK119 รู้จำนวนเงินที่ต้องมีและรู้ว่าต้องใช้เงินเท่าไรเพื่อใช้จ่ายในช่วงที่ขาดรายได้ พร้อมทั้งวางแผนการออมได้	FA60 มีทัศนคติที่จะไม่ซื้อของที่ไม่ได้วางแผนไว้	FB85 สามารถเปรียบเทียบรายจ่ายที่เกิดขึ้นจริงกับรายจ่ายที่วางแผนไว้ และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความจำเป็น
	FK121 รู้ว่าค่านิยมและขนบธรรมเนียมของครอบครัว ชุมชน สังคมและวัฒนธรรมมีผลต่อวิธีการจัดการเงินของแต่ละคน	FA182 เชื่อมั่นในการวางแผนใช้จ่ายและปฏิบัติตามแผน	FB87 สามารถหาวิธีปรับรายรับหรือรายจ่ายตามความจำเป็น โดยคำนึงถึงรายจ่ายในโอกาสพิเศษ เช่น การซื้อของขวัญ การบริจาค หรือการใช้จ่ายในวันหยุด และคำนึงความไม่แน่นอนของรายรับ
	FK122 รู้ว่าแต่ละช่วงวัยมีเหตุการณ์ที่กระทบกับรายรับรายจ่ายที่แตกต่างกัน	FA184 มีแรงจูงใจที่จะเข้าใจถึงข้อจำกัดทางการเงินจากเงินเดือน	FB88 สามารถระบุและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับรายจ่ายที่ไม่คาดฝันได้
			FB89 สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับรายได้และสินทรัพย์ที่ได้มาจากโอกาสพิเศษ เช่น ของขวัญ รางวัล หรือมรดก
			FB90 สามารถเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินในระยะสั้นได้

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			FB293 สามารถใช้จ่าย การซื้อสินทรัพย์ตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง
			FB302 มีการใช้จ่ายอย่างมีความรับผิดชอบ
			FB303 มีการจัดบันทึกรายรับจ่าย/บัญชี
2.3 การออม (Saving)	FK136 รู้ว่าผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออมที่หลากหลายและแตกต่างกัน รวมถึงอาจมีค่าธรรมเนียม อัตราดอกเบี้ย การลดหย่อนภาษี และมีความเสี่ยงที่แตกต่างกัน	FA69 มีความเชื่อว่าสามารถลดความรุนแรงหรือแก้ปัญหาทางการเงินได้ด้วยการออม	FB96 ออมเงินเพื่อฉุกเฉินเพื่อรองรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน
	FK137 รู้ว่าจะเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออมที่เหมาะสมได้จากที่ใด	FA71 มีความมั่นใจในการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออมได้อย่างเหมาะสม (รวมถึงเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณลักษณะด้านความยั่งยืน) หรือมีความมั่นใจที่จะขอคำแนะนำหากจำเป็น	FB98 เลือกผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออมได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับเป้าหมายทางการเงินของตนเอง รวมถึงพิจารณาถึงคุณลักษณะด้านความยั่งยืน
	FK138 รู้วิธีประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออมแบบต่าง ๆ	FA72 มีแรงจูงใจในการใช้เครื่องมือเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจทางการเงิน เช่น โปรแกรมเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ทางการเงิน	FB99 ศึกษาทางเลือกในการออม และสามารถประมาณการอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออมก่อนเลือกใช้ผลิตภัณฑ์
	FK139 เข้าใจสภาพคล่องของเงินออมในรูปแบบต่าง ๆ		FB100 สามารถใช้เครื่องมือที่เป็นกลางที่ช่วยให้สามารถออมเงินอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งประเมินผลกระทบที่อาจมากระทบกับการออมเงิน
	FK140 รู้จักเครื่องมือที่เป็นกลางที่ช่วยให้สามารถออมเงินอย่างสม่ำเสมอ		FB101 สามารถคำนวณดอกเบี้ยทบต้นเพื่อใช้ในการวางแผนการออมระยะยาวของตนเองได้

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK142 เข้าใจการคำนวณดอกเบี้ยคงที่ ดอกเบี้ยทบต้น และผลกระทบต่อเงินออมของตนเอง		FB106 สามารถปรับปรุงแผนการออมที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายเงินออมที่สูงขึ้นได้
	FK143 รู้ว่าการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยอาจส่งผลกระทบต่อการออมเงินได้อย่างไร		FB107 คำนึงถึงราคาของสินค้าที่ออมเงินเพื่อซื้อ อาจเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาเปลี่ยนไป
	FK144 รู้ดอกเบี้ยโดยประมาณของผลิตภัณฑ์การออมต่าง ๆ เพื่อใช้เปรียบเทียบก่อนตัดสินใจ		FB278 เปรียบเทียบและเลือกผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่แตกต่างกันตามคุณลักษณะ เช่น อัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม ภาษี นโยบายการถอน รวมถึงประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลกิจการ และใช้เครื่องมือเปรียบเทียบที่เชื่อถือได้และเป็นกลาง
	FK146 รู้ว่าเงินเพื่อมีผลกระทบกับการออมในรูปแบบต่าง ๆ		
	FK147 เข้าใจความสำคัญของอัตราเงินเฟ้อถึงซึ่งมีผลต่อการเลือกผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออม เช่นเดียวกับอัตราดอกเบี้ย		
2.4 การลงทุน (Investing)	FK149 เข้าใจว่าควรออมเงินก่อนลงทุน		FB111 สามารถออมเงินก่อนที่จะลงทุน
	FK150 รู้ความแตกต่างระหว่างการออมเงินและการลงทุน		FB279 สามารถลงทุนตามรูปแบบการลงทุนของตนเอง การยอมรับความเสี่ยงและความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืน
	FK167 ตระหนักว่ามีอาชีพมักใช้คริปโทเคอร์เรนซีหลอกลวงเหยื่อให้มาลงทุนโดยแอบอ้างผลตอบแทนสูง		FB280 พิจารณาการลงทุนตามความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK413 เข้าใจแนวคิดของ ESG และมีมิติสามมิติใน ESG (สิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล)		FB285 คำนึงถึงการจูงใจให้ลงทุนโดยใช้เกมเมื่อลงทุนผ่านแพลตฟอร์มการซื้อขายและแอปพลิเคชัน
	FK421 ตระหนักว่าสินทรัพย์ประเภท crypto อาจมีความเสี่ยงสูง สามารถซื้อขายได้ในลักษณะที่มีความเสี่ยง และสินทรัพย์ประเภท crypto บางอย่างอาจไม่ได้รับการควบคุม		FB295 สามารถลงทุนตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง
	FK477 มีความรู้เกี่ยวกับดอกเบี้ยย ภาษีจากการลงทุน		
2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)	FK176 รู้ว่าสามารถออมหรือลงทุนระยะสั้น เพื่อบรรลุความต้องการระยะยาวในอนาคตได้	FA90 ตระหนักว่าการรอคอยจะทำให้มีโอกาสได้รับผลประโยชน์ที่มากขึ้นในอนาคต	FB128 สามารถระบุเหตุการณ์สำคัญในแต่ละช่วงชีวิต และวางแผนเตรียมเงินไว้ล่วงหน้า
	FK177 เข้าใจความสำคัญของการวางแผนการเงินสำหรับค่าใช้จ่ายในอนาคต เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา หรือเพื่อตอบสนองต่อไลฟ์สไตล์การดำรงชีวิต	FA92 ยอมรับว่าการตัดสินใจจะส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงินของตนเองในอนาคต	FB130 สามารถจัดทำแผนการเงินสำหรับเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น ค่ารักษาพยาบาล
	FK178 รู้ว่าอายุ รายได้ และสถานการณ์ต่าง ๆ อาจส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจทางการเงินในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างไร	FA93 มีความมั่นใจที่จะปฏิบัติตามแผนทางการเงินระยะยาว และปรับเปลี่ยนแผนหากมีความจำเป็น	FB304 มีการจัดการสินทรัพย์ / การวางแผนซื้อสินทรัพย์
	FK180 รู้ขั้นตอนในการกำหนดเป้าหมายทางการเงินระยะยาว		
	FK181 รู้จักการวางแผนการเงินระยะยาว		
	FK183 เข้าใจถึงความสำคัญ of เป้าหมายระยะยาวแม้ว่าจะถูกกีดกันจากความต้องการระยะสั้นก็ตาม		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.6 สินเชื่อ (Credit)	FK201 รู้ความแตกต่างระหว่างหนี้ประเภทต่าง ๆ ได้แก่ หนี้ดี (เช่น หนี้เพื่อการศึกษา หนี้เพื่อการประกอบอาชีพ) หนี้พินิจระวัง (เช่น หนี้จากการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย) และหนี้อันตราย (เช่น หนี้ที่เกิดจากการพนัน การเสี่ยงโชค)		
	FK202 สามารถอธิบายได้ว่าการกู้ยืมเงินเพื่อการประกอบอาชีพมีความเหมาะสมมากกว่าการกู้ยืมเพื่อการบริโภค		
	FK209 เข้าใจความแตกต่างระหว่างหนี้ในระบบและนอกระบบ		
2.7 การบริหารหนี้ (Debt and Debt Management)			FB294 สามารถจัดการหนี้สินตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง

เนื้อหา: 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การเปลี่ยนแปลงมูลค่า (Changing value)	FK254 เข้าใจการเพิ่มขึ้นและลดลงของราคาสินค้าเมื่อเวลาผ่านไป	FA114 ยอมรับว่าการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าของสินค้าบางชนิด อาจทำให้เงินของเราเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้	
	FK255 เข้าใจว่าการลงทุนเป็นได้ทั้งการสูญเสียมูลค่า (ขาดทุน) และการเพิ่มมูลค่า (กำไร)		
	FK256 ตระหนักว่าผลิตภัณฑ์การลงทุนประเภทต่าง ๆ มีระดับความเสี่ยงของการสูญเสียเงินลงทุนที่แตกต่างกัน		
3.2 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK258 รู้ว่ามีความเสี่ยงบางประเภทจะมีผลกระทบต่อการเงินส่วนบุคคล เช่น การก่อการร้าย น้ำท่วม เจ็บป่วย ปังจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และปัจจัยส่วนบุคคล เช่น อายุขัยที่ยืนยาว	FA121 ระมัดระวังการตัดสินใจที่เร่งรีบหรือปราศจากข้อมูลที่เพียงพอ เกี่ยวกับความเสี่ยงและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน	FB180 สามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์การลงทุนกับเรื่องหลอกลวงได้
	FK261 รู้เท่าทันเทคนิคการตั้งราคาและการโฆษณาที่จูงใจ	FA122 มีความมั่นใจในการประเมินเบื้องต้นเพื่อพิจารณาโอกาสในการลงทุน เช่น ความเป็นได้ของการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูงเกินจริง	FB191 สามารถวางแผนการออมเงินเพื่อฉุกเฉินได้
	FK262 รู้จักความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน		
	FK264 ตระหนักถึงความเสี่ยงที่เกิดจากการเลือกใช้บริการหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินทั้งแบบ online และ offline เช่น การโอนเงินผิด การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ไม่ตรงกับความต้องการ		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK266 ตระหนักว่าสถาบันการเงินบางแห่งอาจนำเสนอเฉพาะประโยชน์หรือผลตอบแทนที่จะได้รับจากการใช้บริการหรือผลิตภัณฑ์ โดยไม่ได้บอกถึงความเสี่ยง จึงควรหาข้อมูลความเสี่ยงเพิ่มเติม		
3.3 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK288 รู้ว่าผลิตภัณฑ์ทางการเงินให้ผลตอบแทนและมีความเสี่ยง		
	FK292 รู้วิธีการจัดการความเสี่ยงโดยการออมเงินเพื่อฉุกเฉิน และควรแบ่งเงินออมเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน		
	FK293 รู้วิธีคำนวณระยะเวลาในการออมเพื่อให้มีเงินออมเพื่อฉุกเฉิน 3 - 6 เท่าของรายจ่ายจำเป็นต่อเดือน		
	FK422 ตระหนักถึงเครื่องมือดิจิทัลที่เชื่อถือได้เพื่อเปรียบเทียบและตัดสินใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ประกันภัย		
	FK472 มีความรู้เกี่ยวกับการประกันภัยประกันชีวิต		
	FK473 มีความรู้เกี่ยวกับการปกป้องและความเสี่ยง (Protection and Risk) ครอบคลุมการบริหารความเป็นไปได้ของการสูญเสียทางการเงิน		

เนื้อหา: 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (4. Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK316 รู้ช่องทางการเข้าถึงความรู้ทางการเงิน หรือการขอคำปรึกษาทางการเงิน	FA133 มีความมั่นใจที่จะระบุแหล่งข้อมูล ความรู้ และคำแนะนำทางการเงินที่มีความน่าเชื่อถือ	FB214 เลือกผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินโดยเปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจ
	FK318 รู้ว่าสามารถหาแหล่งข้อมูลทางการเงินที่เชื่อถือได้	FA143 มีแรงจูงใจในการใช้เครื่องมือทางการเงิน เช่น โปรแกรมคำนวณเงินออม เพื่อช่วยในการตัดสินใจและปรับปรุงพฤติกรรมทางการเงินของตนเอง	FB215 รู้ว่าตนเองมีปัญหาทางการเงินหรือไม่ และรู้ว่าเมื่อใดต้องการความช่วยเหลือ
	FK319 รู้แหล่งให้คำปรึกษาทางการเงิน		FB217 ใช้เครื่องมือที่ให้ข้อมูลหรือให้คำปรึกษาทางการเงิน เพื่อช่วยพัฒนาความรู้ทางการเงิน หรือช่วยตัดสินใจเลือกใช้บริการทางการเงิน เช่น โปรแกรมเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ทางการเงิน
	FK321 รู้ว่าสามารถพัฒนาความรู้ทางการเงินเพื่อให้มีความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี		FB218 สามารถแยกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและข้อมูลส่งเสริมการขายได้
	FK325 รู้วิธีเลือกผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินโดยเปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจ		FB305 สามารถแก้ปัญหาและการเข้าถึงข้อมูลด้านการเงิน
	FK327 รู้ว่ามีเครื่องมือสำหรับการคำนวณเพื่อเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่จัดทำโดยหน่วยงานภาครัฐและเอกชน		
	FK328 เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างแหล่งความรู้ทางการเงินที่เป็นกลางกับที่มาจากสื่อโฆษณาส่งเสริมการขาย		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK329 รู้ว่ามีแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่หลากหลายที่ควรตรวจสอบแหล่งที่มา ก่อนนำไปใช้		
4.2 การกำกับดูแลและการคุ้มครองผู้บริโภค (Regulation and Consumer Protection)	FK307 รู้สิทธิและหน้าที่ขั้นพื้นฐานของผู้ใช้บริการทางการเงิน และเพราะเหตุใด จึงได้รับความคุ้มครอง		FB208 ศึกษาข้อมูลของผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้มีข้อมูลในการตัดสินใจใช้บริการ
	FK313 รู้ว่าสามารถตรวจสอบผู้ให้บริการทางการเงินว่าได้รับอนุญาตจากหน่วยงานกำกับดูแลหรือไม่		FB209 ตรวจสอบใบอนุญาตหรือใบขึ้นทะเบียนให้ประกอบธุรกิจจากหน่วยงานกำกับดูแลของผู้ให้บริการทางการเงิน
4.3 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)	FK334 เข้าใจสิทธิและหน้าที่ขั้นพื้นฐานของผู้ให้บริการทางการเงิน เช่น หน้าที่ปฏิบัติต่อลูกค้าอย่างเป็นธรรม ถูกต้อง ชัดเจน และโปร่งใส รวมถึงชดเชยเมื่อเกิดความเสียหาย	FA147 มีแรงจูงใจที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิของผู้ใช้บริการทางการเงิน	FB222 สามารถอ่าน ตรวจสอบ และทำความเข้าใจเอกสารทางการเงิน สัญญา รวมทั้งรายละเอียดและหมายเหตุอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใช้บริการ
	FK335 เข้าใจผลกระทบที่จะเกิดขึ้นหากผู้ใช้บริการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่	FA148 มีทัศนคติว่าสิทธิของผู้ใช้บริการทางการเงินเป็นเรื่องสำคัญ	FB224 รักษาสิทธิและมีความรับผิดชอบในฐานะผู้ใช้บริการทางการเงิน
		FA149 มีแรงจูงใจที่จะรักษาสีและรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองในฐานะผู้ใช้บริการทางการเงิน	
4.4 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK342 รู้รายละเอียดและเงื่อนไขของผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่สถาบันการเงินแสดงในหมายเหตุตัวเล็ก ๆ ไว้ด้านล่าง เช่น ค่าธรรมเนียม ยอดใช้จ่ายขั้นต่ำ	FA153 มีความมั่นใจที่จะสอบถามผู้ให้บริการทางการเงินเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่เสนอขาย	FB231 สามารถแยกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและข้อมูลส่งเสริมการขายจากผู้ให้บริการทางการเงินเดียวกัน
	FK344 รู้ประโยชน์ของการหาและเปรียบเทียบข้อมูลก่อนเลือกใช้บริการทางการเงิน (shopping around)	FA157 มีแรงจูงใจที่จะเลือกใช้บริการทางการเงินจากผู้ให้บริการทางการเงินที่มีทางการกำกับดูแล	FB232 ใช้เวลาในการศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินก่อนตัดสินใจซื้อหรือเลือกใช้บริการ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK347 รู้วิธีการซื้อผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงิน และวิธีการใช้เครื่องมือเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ทางการเงิน		FB233 สามารถใช้เครื่องมือเปรียบเทียบคุณสมบัติและค่าธรรมเนียมของผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงิน
	FK348 รู้จักผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินในรูปแบบดิจิทัล และผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่อยู่นอกการกำกับดูแลของหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง		FB235 เลือกใช้บริการจากผู้ให้บริการทางการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล
	FK351 รู้ว่าค่าบริการอาจถูกเรียกเก็บในรูปแบบหรือชื่ออื่น ๆ		
	FK352 รู้ว่าผู้ให้บริการทางการเงินในระบบ จะอยู่ภายใต้การกำกับของหน่วยงานกำกับดูแล		
	FK353 รู้ว่าบางบริษัทหรือบางบุคคล อาจเสนอผลิตภัณฑ์เงินฝากหรือสินเชื่อที่ไม่อยู่ภายใต้การกำกับของหน่วยงานกำกับดูแล ซึ่งอาจผิดกฎหมาย		
	FK354 รู้ว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินบางประเภท อาจถูกนำเสนอโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน เช่น สัจจะออมทรัพย์ เงินฉาบปนกิจสงเคราะห์		
	FK355 รู้ความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการใช้บริการกับผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่มีหน่วยงานกำกับดูแล		
4.5 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection)	FK358 เข้าใจว่าผู้ให้บริการทางการเงิน มีสิทธิในการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของตนเอง		FB241 สามารถดูแลข้อมูลส่วนบุคคลออนไลน์ได้

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK359 เข้าใจถึงความเสี่ยงและผลที่จะตามมาจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล		FB243 ระมัดระวังการใช้งานบนช่องทางออนไลน์ที่ก่อให้เกิดรอยเท้าดิจิทัล (digital footprint) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของข้อมูลทางการเงินของตนเอง
			FB244 หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่อาจทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลทางการเงินรั่วไหล
4.6 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK370 รู้ว่าควรขอความช่วยเหลือ หรือแจ้งเบาะแสภัยทางการเงินได้ที่หน่วยงานใด	FA163 มีความมั่นใจในการแยกแยะว่าผู้ติดต่อมายื่นข้อเสนอหรือคำแนะนำที่น่าสงสัยอาจเป็นมิจฉาชีพ	FB249 ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับภัยทางการเงินเป็นประจำ
	FK371 รู้ขั้นตอนที่ต้องดำเนินการหากตกเป็นเหยื่อของภัยทางการเงิน		FB250 สามารถประเมินได้ว่าผู้ที่ติดต่อมาเป็นมิจฉาชีพหรือไม่
	FK372 รู้ว่ามีการหลอกลวงที่เกี่ยวกับการลงทุน		FB251 สามารถวิเคราะห์การสนทนา ข้อเสนอ และคำแนะนำ ว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นการหลอกลวงหรือไม่
	FK373 รู้แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับภัยทางการเงินและการเตือนภัยต่าง ๆ		FB252 ปฏิเสธการสนทนากับผู้ที่อ้างว่าเป็นตัวแทนของสถาบันการเงิน หากสงสัยว่าเป็นการหลอกลวง
	FK414 ตระหนักถึงแนวคิดของการลงทุนเพื่อความยั่งยืนที่ไม่ได้เกิดประโยชน์ต่อความยั่งยืนจริง และผลที่ตามมา		
4.7 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK384 เข้าใจผลกระทบจากการตัดสินใจทางการเงินของเราที่มีต่อชีวิต ครอบครัว และสังคม เช่น ปัญหาหนี้ครัวเรือน		
	FK387 รู้จักหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจการเงินและการคลัง		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK417 เข้าใจเป้าหมายทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน (เช่น Net Zero) และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการเงิน		
	FK418 คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม หรือ ธรรมชาติในการตัดสินใจทางการเงินส่วนบุคคล		
	FK424 ตระหนักดีว่าบริษัทต่างๆ มีการใช้ข้อมูลการใช้งานแอปพลิเคชันและอุปกรณ์ดิจิทัล (รวมถึงผ่านเครื่องมือที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์) เพื่อสร้างโฆษณาออนไลน์ที่ออกแบบโดยเฉพาะ		
4.8 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK388 รู้ว่าสื่อหรือบุคคลอื่นอาจมีอิทธิพลต่อการออมและการใช้จ่ายของเรา	FA171 เชื่อว่าการเป็นผู้ที่มีวิจรรย์ญาณในการใช้จ่าย จะช่วยให้เราจัดการการเงินของตนเองได้	FB263 สามารถจัดการแรงกดดันของสื่อและบุคคลอื่น ๆ ด้วยตนเอง ที่จะทำให้เกิดการใช้จ่ายอย่างไม่ระมัดระวัง หรือไม่ออมเงินได้
	FK389 ยอมรับว่าข้อมูลส่งเสริมการขายอาจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน		FB264 พิจารณาข้อมูลอย่างรอบคอบเมื่อได้รับข้อมูลจากสื่อโฆษณา รวมถึงแรงกดดันทางสังคม เพื่อให้สามารถตัดสินใจเลือกซื้อหรือใช้บริการได้ตรงตามความตั้งใจ
	FK390 ตระหนักถึงบทบาทการโฆษณาส่งเสริมการขายและการใช้ข้อมูลการใช้งานแอปพลิเคชันและอุปกรณ์ดิจิทัลในการนำเสนอโฆษณาออนไลน์ที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล เช่น เมื่อเรากดดูสินค้าอะไร ระบบจะจดจำและนำเสนอสินค้านั้นมาให้เห็นบ่อย ๆ		

ทักษะการเงินดิจิทัล

เนื้อหา 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 เงิน (Money)	FK476 ทราบถึงการใช้บริการของธนาคารบนมือถือ		FB306 สามารถใช้จ่าย e-wallet อย่างชาญฉลาด
1.2 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK49 รู้ว่าเครื่องมือเปรียบเทียบราคบนช่องทางออนไลน์อาจมีข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้องทั้งหมด	FA29 มีความมั่นใจในการเรียนรู้และใช้งานรูปแบบการชำระเงินต่าง ๆ ทั้งแบบ offline และ online โดยคำนึงถึงราคาและความเสี่ยง	FB33 สามารถเลือกใช้เครื่องมือบนช่องทางออนไลน์ที่น่าเชื่อถือในการเปรียบเทียบราคา คุณภาพ และข้อกำหนดต่าง ๆ
		FA30 มั่นใจที่จะเลือกใช้เครื่องมือเปรียบเทียบราคบนช่องทางออนไลน์ที่เชื่อถือได้	FB282 ใช้เครื่องมือเปรียบเทียบออนไลน์ที่เชื่อถือได้เพื่อเปรียบเทียบราคา คุณภาพ ข้อกำหนดและเงื่อนไขของสินค้าและบริการ

เนื้อหา 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การออม (Saving)	FK140 รู้จักเครื่องมือที่เป็นกลางที่ช่วยให้สามารถออมเงินอย่างสม่ำเสมอ	FA72 มีแรงจูงใจในการใช้เครื่องมือเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจทางการเงิน เช่น โปรแกรมเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ทางการเงิน	FB278 เปรียบเทียบและเลือกผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่แตกต่างกันตามคุณลักษณะ เช่น อัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม ภาษี นโยบายการถอน รวมถึงประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลกิจการ และใช้เครื่องมือเปรียบเทียบที่เชื่อถือได้และเป็นกลาง

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.2 การลงทุน (Investing)	FK167 ตระหนักว่ามีโอกาสใช้คริปโทเคอร์เรนซีหลอกลวงเหยื่อให้มาลงทุนโดยแอบอ้างผลตอบแทนสูง		FB285 คำนึงถึงการจูงใจให้ลงทุนโดยใช้เกมเมื่อลงทุนผ่านแพลตฟอร์มการซื้อขายและแอปพลิเคชัน
	FK421 ตระหนักว่าสินทรัพย์ประเภท crypto อาจมีความเสี่ยงสูง สามารถซื้อขายได้ในลักษณะที่มีความเสี่ยง และสินทรัพย์ประเภท crypto บางอย่างอาจไม่ได้รับการควบคุม		

เนื้อหา 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial safety nets and insurance)	FK422 ตระหนักถึงเครื่องมือดิจิทัลที่เชื่อถือได้เพื่อเปรียบเทียบและตัดสินใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ประกันภัย		

เนื้อหา 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK348 รู้จักผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินในรูปแบบดิจิทัล และผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่อยู่นอกการกำกับดูแลของหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง		
4.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection)			FB241 สามารถดูแลข้อมูลส่วนบุคคลออนไลน์ได้

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			FB243 ระมัดระวังการใช้งานบนช่องทางออนไลน์ที่ก่อให้เกิดรอยเท้าดิจิทัล (digital footprint) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของข้อมูลทางการเงินของตนเอง
4.3 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK424 ตระหนักดีว่าบริษัทต่างๆ มีการใช้ข้อมูลการใช้งานแอปพลิเคชันและอุปกรณ์ดิจิทัล (รวมถึงผ่านเครื่องมือที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์) เพื่อสร้างโฆษณาออนไลน์ที่ออกแบบโดยเฉพาะ		
4.4 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK389 ยอมรับว่าข้อมูลส่งเสริมการขายอาจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน		
	FK390 ตระหนักถึงบทบาทการโฆษณาส่งเสริมการขายและการใช้ข้อมูลการใช้งานแอปพลิเคชันและอุปกรณ์ดิจิทัลในการนำเสนอโฆษณาออนไลน์ให้เหมาะกับแต่ละบุคคล เช่น เมื่อเรากดดูสินค้าอะไร ระบบจะจดจำและนำเสนอสินค้านั้นมาให้เห็นบ่อย ๆ		

เนื้อหา 5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)	DFK1 รู้ว่าเนื้อหาออนไลน์ฟรีใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อโฆษณา		DFB1 สามารถเลือกเครื่องมือค้นหาที่ตอบสนองความต้องการ
	DFK2 รู้ว่าผลค้นหาและการกระทำบนโซเชียลมีเดียถูกจัดเรียงด้วยอัลกอริทึมที่ไม่เปิดเผย		DFB2 สามารถปรับปรุงผลลัพธ์การค้นหาด้วยคุณสมบัติของเครื่องมือค้นหา
	DFK3 รู้ว่าแพลตฟอร์มออนไลน์มีการปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้ใช้รายคน		
5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data Information and Digital Content)	DFK4 รู้ว่าโลกออนไลน์มีข้อมูลและเนื้อหาหลากหลาย รวมถึงข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง	DFA1 พิจารณาผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นก่อนคลิกลิงก์	DFB3 สามารถแยกเนื้อหาโฆษณาจากเนื้อหาอื่น ๆ
	DFK5 เข้าใจความแตกต่างของข้อมูลที่บิดเบือนและข้อมูลถูกต้อง		
	DFK6 รู้ความสำคัญของการระบุตัวตนของผู้ให้ข้อมูลบนแพลตฟอร์มออนไลน์		

เนื้อหา 6. ความปลอดภัย (Safety)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)	DFK7 รู้ความสำคัญของรหัสผ่านที่คาดเดายากและแตกต่างกันในแต่ละบริการ	DFA2 ระมัดระวังไม่ให้ทั้งอุปกรณ์ในที่สาธารณะ	DFB5 สามารถใช้กลยุทธ์รักษาความปลอดภัยด้วยรหัสผ่านได้
	DFK8 ทราบถึงมาตรการในการป้องกันอุปกรณ์	DFA3 กระตือรือร้นพิจารณาพฤติกรรม การป้องกันตนเอง	DFB7 สามารถเปิดใช้งานการตรวจสอบแบบสองขั้นตอน (Two-factor Authentication) ได้
	DFK9 ทราบความสำคัญของการอัปเดตระบบและแอปพลิเคชัน		
	DFK10 รู้ประเภทความเสี่ยงและภัยต่างๆ จากการใช้เทคโนโลยี		
6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)	DFK11 รู้ความสำคัญของการระบุตัวตนอิเล็กทรอนิกส์ที่ปลอดภัย	DFA4 มั่นใจในการทำธุรกรรมออนไลน์ หลังจากใช้มาตรการความปลอดภัย	DFB8 สามารถระบุอีเมลน่าสงสัยที่ขอข้อมูลส่วนตัว
			DFB9 สามารถใช้มาตรการความปลอดภัยในการชำระเงินออนไลน์

เนื้อหา 7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
7.1 การแก้ไขปัญหาทางด้านเทคนิค (Solving Technical Problems)	DFK12 ทราบฟังก์ชันหลักของอุปกรณ์ดิจิทัล		
	DFK13 ทราบสาเหตุที่อุปกรณ์ดิจิทัลอาจไม่เชื่อมต่อออนไลน์		
7.2 การระบุความต้องการและการใช้เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)	DFK14 ทราบว่ามีการซื้อขายสินค้าและบริการออนไลน์ และรับทราบกฎหมายข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	DFA5 เห็นความสำคัญของการจัดการเงินทางดิจิทัล	DFB10 สามารถทำธุรกรรมทางออนไลน์ได้ (ธนาคาร, ช้อปปิ้ง)
		DFA6 เปิดกว้างต่อโอกาสจากเทคโนโลยีดิจิทัล และตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	

ทักษะการเงินที่ยั่งยืน

เนื้อหา 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	SFK1 ตระหนักรู้ว่าระบบการเงินใช้ทรัพยากรและพลังงานจำนวนมากและสามารถส่งผลกระทบต่อทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมได้		FB28 สามารถพิจารณาทางเลือกที่ยั่งยืนแทนการซื้อใหม่ เช่น การใช้ซ้ำและการรีไซเคิล
			FB276 พิจารณาปัจจัยทั้งระยะสั้นและระยะยาวในการตัดสินใจใช้จ่าย (ข้อจำกัดด้านรายได้ ความต้องการของครอบครัว ภาระผูกพัน สิ่งแวดล้อม สังคม และจริยธรรม)
			FB277 พยายามเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สภาพการผลิต ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมของสินค้าหรือบริการ ตลอดจนประสิทธิภาพการกำกับดูแลของบริษัทที่เสนอสินค้าหรือบริการ
			SFB1 เลือกซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
			SFB2 เลือกซื้อสินค้าและบริการโดยคำนึงผลกระทบต่อทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่เกิดจากการผลิตตลอดทั้ง Supply Chain รวมถึงคำนึงถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเพื่อความยั่งยืน และความถูกต้องของข้อมูลนี้

เนื้อหา 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การออม (Saving)		FA71 มีความมั่นใจในการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออมได้อย่างเหมาะสม (รวมถึงเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณลักษณะด้านความยั่งยืน) หรือมีความมั่นใจที่จะขอคำแนะนำหากจำเป็น	FB98 เลือกผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออมได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับเป้าหมายทางการเงินของตนเอง รวมถึงพิจารณาถึงคุณลักษณะด้านความยั่งยืน
			FB278 เปรียบเทียบและเลือกตัวเลือกการออมที่แตกต่างกันตามคุณลักษณะ (อัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม ภาษี นโยบายการถอน รวมถึงประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลกิจการ หากมี) รวมถึงใช้เครื่องมือเปรียบเทียบที่เชื่อถือได้และเป็นกลาง
2.2 การลงทุน (Investing)	FK413 เข้าใจแนวคิดของ ESG และมีมิติสามมิติ (สิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล)		FB279 สามารถลงทุนตามรูปแบบการลงทุนของตนเอง การยอมรับความเสี่ยงและความยั่งยืน
			FB280 พิจารณาการลงทุนตามความต้องการด้านความยั่งยืน
2.3 สินเชื่อ (Credit)			SFB4 เลือกฝากเงินที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน

เนื้อหา 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	SFK3 เข้าใจถึงความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศที่มีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน		
	SFK4 ระบุปัจจัยความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศ		
3.2 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	SFK5 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศและผลตอบแทน		
	SFK6 เข้าใจถึงบทบาทของความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศต่อความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทน		

เนื้อหา 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	SFK7 เข้าใจถึงลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน	SFA2 แสดงออกถึงความสำคัญของความยั่งยืนต่อการตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน	
	SFK8 เข้าใจถึงฉลากและมาตรฐานด้านความยั่งยืน		
4.2 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK414 ตระหนักถึงแนวคิดของการล้างสีเขียวและผลที่ตามมา		
	SFK9 เข้าใจถึงการบิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืนหรือให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง		
4.3 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK417 เข้าใจเป้าหมายทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน (เช่น net zero) และผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการเงิน		
	FK418 คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม หรือ ธรรมชาติในการตัดสินใจทางการเงินส่วนบุคคล		
	SFK10 เข้าใจถึงปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืน		
	SFK11 เข้าใจถึงผลกระทบด้านเศรษฐกิจมหภาคต่อการเงินส่วนบุคคล		
	SFK12 เข้าใจถึงผลกระทบด้านความยั่งยืนของการตัดสินใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคล		

CMD F
Thailand Capital Market
Development Fund

31st July 2024